

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 6
— Telefon šte. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392

Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 1. — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2
— Telefon št. 190.

Računi pri pošti ček zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 1, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 68.

Rokopisi se ne vračajo.

Pirenejska politika

V teku zadnjih mesecev se čim dalje češče omenja Pirenejski polotok v zvezi se sedanjo vojno. V zadnjih dneh je vzbudila posebno pozornost pogodba med Španijo in Portugalsko, s katero si obe državi zagotavljata mirovno stanje in načelo nenapadanja ter sodelovanja v eventualnih izrednih dogodkih. Ta najnovejši sporazum so po svetu pretežno tolmačili kot afont zoper Veliko Britanijo.

Odkar je tudi Italija ob strani Nemčije začela vojno, je Španija prevzela vlogo nevojnujoče se države. Svet je to stališče pojmoval kot napoved, da bo prejel slej tudi Španija zapustila nevtralnost ter se pridružila zaveznikom, ki so generalu Francu pripomogli do zmage. Kot cilj španske intervencije se je navajal predvsem Gibraltar, oni isti Gibraltar, ki ga je italijanska politična javnost ves čas navajala kot zaporo, ki po svoje pripomore, da se prebivalstvo Apeninskega polotoka smatra za ujetnika v Sredozemskem morju. Pokazalo pa se je, da v Rimu ne streme po posesti Gibraltarja, temveč le za tem, da preide ta važna postojanka v špansko posest in se s tem neha britanska kontrola na ožini, ki veže Sredozemlje na atlantsko stran. Navajalo se je nadalje, da ima Španija osvajaalne namene tudi na afriški strani, kjer bi zelo rada povečala svojo kolonialno posest v Maroku, kar bi se moglo zgoditi samo na francoski račun, ako odštetiemo že zasedeni nekdanji nevtralizirani Tanger.

Ugibanja o tem kaksi so španski načrti za bodočnost v teku sedanje vojne moremo mirno prepustiti času, ki danes silno naglo rešuje taka in podobna vprašanja. Bolj zanimivo je, premočiti vlogo Španije z drugih vidikov, ki so se precej razkrili v zadnjih tednih. Brez dvoma je, da totalitarni državi španske pomoči v sedanji situaciji niti najmanj ne potrebuje. Zdi se celo nasprotno, da ima je nena nevtralnost zelo v korist. Dopusča namreč, da se v Španijo uvažajo iz vsega sveta surovine, živila, zlasti pa pogonski material. V Londonu in Washingtonu res očitajo Španiji, da je prevzela vlogo, ki jo je poenkrat igrala Italija kot dobaviteljica in posredovalka. V svet so začele prihajati angleške vesti o potrebi, da se prepreči povečani španski uvoz, ki da ni nič drugega kot uvoz na korist Nemčije.

Tako je nastopilo novo razdobje. Velika Britanija je razglasila poostreno blokado za datum 1. avgusta t. l. Z njo hoče preprečiti, da bi še naprej Španija vršila posredovanje, ki ga v Londonu označujejo za vojno tihotapstvo. Doslej še ni poročil, ki bi pripovedovala, kako učinkite je ta ukrep povzročil na Španskem, toda ne more biti dvoma, da nanje ne bo treba dolgo čakati. Nekako istočasno je tudi vlada Zedinjenih držav poostрила določbe glede izvoza petroleja in najvažnejših surovin za vojno industrijo, s čimer je še bolj zavrnil prevoz vojnega materiala na eni strani v Španijo, na drugi strani pa na Japonsko. Na te ukrepe je doslej vlada v Tokiu krepkeje reagirala nego ona v Madridu, na katere odgovor pa gotovo tudi ne bo treba več dolgo čakati.

Jasno je, da bi postala nevtralnost Španije toliko manj vredna za totalitarni sili, kolikor manj bi bilo španski trgovini omogočeno vršiti vlogo posredovalca. S poostreno angleško blokado se je zato povečala možnost, da Madrid opusti nevtralnost. V isto smer kaže tudi okolnost, da bi mogla nastopiti doba velikega, že toliko časa napovedanega generalnega naskoka na Veliko Britanijo. Po dosedanjih, nikakor ne redkih vesteh namerava napad na Britansko otočje izvesti Nemčija sama, Medtem ko bi se Italija koncentrirala za naskok na britanske pozicije v Sredozemskem morju ter v bližnji Afriki. Odgovornost za točnost teh napovedi je treba seveda prepustiti njih virom, toda jasno je, da bo rimska politika gledala na to, da doseže s kakršnikoli sredstvi cilje, ki si jih je postavila kot smoter vojne akcije. Začetek nove velikopotezne vojne akcije bi mogoč potemtakem vključiti tudi napad na Gibraltar, za kar bi se verjetno dala angažirati Francoska vlada, ki za bojevanje v pravem in velikem smislu pač ne bo mogla imeti sredstev na razpolago.

Ako se živimo v te pogoje, se nam ne zdi čudno, da je svet špansko-portugalski pakt vzel na znanje s precejšnjo pozornostjo. Portugalska je bila skozi stoletja najzvestejša zaveznica Anglije. Zaveznitvo traja še iz dobe, ko sta si bili Anglija in Španija, ta takrat še največja in daleč najmočnejša velesila, najhujši sovražniki. Zaveznitvo se tu di v zadnji dobi ni ohladilo, neprijetne sunke pa je doživelo v času španske državljanske vojne. Takrat so se v Lizboni silno bali, da ne bi zmagala levičarja zakaj z neno zmago bi bil omanjan tudi sedanji desničarski režim na Portugalskem. Malokje so zmago generala Franca pozdravili s tolikim olajšanjem kakor v krogih sedanje lizbonske vlade. Toda prav s tem se je odstranil tudi kamen spotike za nadaljnje dobro razmerje z Londonom in v raznih enunciacijah so v Lizboni hoteli za-

Angleži računajo z napadom v par dneh

Londona ugibanja o sredstvih in načinu nemškega napada — Možnost uporabe jadralnih letal — Ugotovitve z izvidniških poletov angleških letal nad zapadnimi obalami

London, 6. avg. s. (Reuter). Poluradna izjava, ki je bila danes objavljena, opozarja, da se v Angliji danes vsakdo zaveda možnosti, da se vsak trenutek lahko prične nemški napad. Zlasti po opozorilu, ki ga je v nedeljo naslovil na prebivalstvo ministrski predsednik Churchill, je možnost skorajšnjega nemškega napada v ospredju zanimanja. Poluradna izjava pravi dalje, da je na podlagi važnih informacij, ki so jih zbrala angleška letala na svojih vsakodnevnih poletih vse od Norveške pa do Biskajskega zaliva, mogoče reči, da obstoji le malo dvoma, da se pripravlja skorajšnji napad na Anglijo in sicer bodisi po morju, bodisi po zraku, ali po tudi oboje skupaj.

Postavljeno je bilo tudi vprašanje, ali bi se mogli Nemci za invazijo Anglije poslužiti tudi jadralnih letal. V krogih vojaških strokovnjakov take možnosti nikakor ne izključujejo. Možno bi bilo, da bi bila jadralna letala porabljena tudi samo za prevoz vojnega materiala in municije, ki bi ju spuščali s pomočjo padal. Uporaba jadralnih letal za prevoz vojaštva bi imela na eni strani prednost, da rabijo taka letala za pristank samo približno 10 metrov prostora poleg tega pa tudi prednost, da lahko pristanejo neslišno, ne glede na to, da ne porabijo nič bencina. Slaba stran jadralnih letal pa je, da vozijo počasi in da ne morejo točno izbirati prostora za svoj pristank.

Angleške informacije kažejo, kakor pravi poluradna izjava dalje, da pripravljajo Nemci invazijo tudi po morju. Zlasti v severnih nemških lukah se vrše velike vaje v vkrčevanju in izkrčevanju vojaštva na posebne transportne ladje. Treba je računati z možnostjo, da bi se mogle vsaj nekatere take ladje neopaženo približati angleški obali.

Po angleških informacijah so nadalje dospele iz Norveške vesti, da Nemci tudi tam dovršujejo vojaške priprave v večjem obsegu. Govori se tudi, da so na Norveško dospeli oddelki nemške vojske.

Poluradna izjava opozarja končno na dejstvo, da se že pred dnevi razpostavili Nemci ob vsej francoski obali Kanala kakor tudi ob belgijski obali težko topništvo. Prav zadnje dni so dospele še vesti, da koncentrirajo Nemci ob Kanalu večje množine vojaštva ter da je bil ves civilistom prepovedan obisk francoskih kanalskih luk.

London, 6. avg. AA. (Reuter). Današnji jutranjiki še zmerom razglabljajo o možnosti poskusa nemške invazije na Angleško. »Times« misli, da nemške priprave še niso končane, da pa bodo končane prihodnji teden. List piše o možnosti uporabe jadralnih letal za izkrčevanje čet in sodi, da so jadralci v ta namen uporabne. Vlekla bi jih čez Rokavski preliv letala za prevoz čet (Junkers 52). Vsako takšno letalo lahko privede po dve ali pa tudi več jadralnih letal. Znano je, da ima Nemčija mnogo brezmotornih letal, ki lahko prepleejo po šest do osem oboroženih mož.

Ameriške informacije

New York, 6. avg. s. (Columbia B. C.). V Angliji sedaj splošno računajo z možnostjo skorajšnjega nemškega napada na Anglijo. Tako možnost napoveduje zlasti dejstvo, da imajo Nemci po angleških informacijah zbranih na Nizozemskem, v Belgiji in v severni Franciji med drugim tudi izredno veliko število jadralnih letal, katerih vsako lahko sprejme posadko 6 mož.

Na drugi strani pa ne izključujejo, da se nemški napad na Anglijo ne bo pričel takoj v celoti, temveč da bodo Nemci najprej preskusili svoje moči z Angleži v veliki letalski bitki. Šele na podlagi rezultatov te bitke bo izdano najbrže povelje za splošni napad.

Ogromen angleški vojni proračun

London, 6. avg. s. (Reuter). V spodnji zbornici je danes finančni minister Wood zagovarjal v drugem čitanju novi angleški vojni proračun, ki je bil v prvem čitanju že odobren. Wood je v svojem govoru opozoril, da je prvi angleški vojni proračun, ki je bil sprejet v septembru lanskega leta, predvideval 888 milijonov izrednih dohodkov, medtem ko je z novim vojnim proračunom predviden letni dohodek 1500 milijonov funtov (400 milijard dinarjev).

gotavljati, da jih veže neomajno prijateljstvo na Veliko Britanijo.

Z zlomom Francije, ki je spravi tudi Anglijo v tako kočljiv položaj, pa se je situacija močno spremenila in so začeli tudi na Portugalskem gledati na raznovrstne možnosti z veliko zaskrbljenostjo. Ako se vojna zares razširi na Pirenejski polotok, bi tako rekoč čez noč za Portugalsko nastala nujnost, da izvrši svoje obveznosti iz zvezne pogodbe z Anglijo. Toda v sedanjem razmerju sil si očitno v Lizboni pomišljajo napraviti tak odgovoren korak, tem bolj, ko so po svojem notranjem razpoloženju bliže totalitarnemu taboru. Podobno je spričo tega, da so odločeni, vztrajati tudi v tem primeru v nevtralnosti in da ima pakt o prijateljstvu in posebnem dobrohotnem medsebojnem razmerju s Španijo prav ta smoter in smisel.

Wood je dejal, da je vse to znak, da so Angleži voljni nositi tudi najtežje žrtve, da nadaljujejo vojno do zmage. Mnogi res zahtevajo še večjih žrtev, toda pravilneje je, počakati, preden se država odloči za nove finančne ukrepe. Wood je dalje sporočil, da so od jeseni vplačali Angleži v vojno posojila 300 milijonov funtov, nadaljnjih 132 milijonov pa v bone za narodno obrambo ter 32 milijonov v brezobrestna posojila. Skupno je na ta način prejela državna blagajna 758 milijonov funtov iz posojil ali 21 milijonov funtov na teden. Na podlagi teh podatkov, je zaključil Wood, ni nobene dvoma, da bo Anglija kos finančnim in gospodarskim zahtevam vojne. Vojni minister Eden je sporočil, da bo osnovanih v angleški vojski nekaj posebnih palestinskih bataljonov, ki bodo pridruženi angleški vojski kot redne enice.

Ekspoze avstralskega zunanjega ministra

Canberra, 6. avg. s. (Ass. Press.). V avstralskem parlamentu je izjavil danes zunanji minister Mac Ewan, da zavis na daljnji razvoj svetovnega položaja od vprašanja, ali bo Nemčiji uspel napad na Anglijo ali ne. Položaj v Pacifiku je sedaj delikaten ter lahko vsak čas postane zelo nevaren. Zunanji minister je dalje dejal, da zadnji govor kancelarja Hitlerja ni postal nobene primerne osnove za mirovna pogajanja. Prepadi, ki zija med nemškim in angleškim stališčem, je preglobok.

Osamljenost Anglije

Nemški list o diplomatskem in vojaškem položaju Velike Britanije — Odnosaji z Rusijo in Ameriko

Berlin, 6. avg. AA. (DNB). Današnja »Berliner Börsenzeitung« prinasa članek svojega diplomatskega urednika Karla Megerle pod naslovom »Uredadi upo«. Med drugim piše:

»Zunanjepolitični položaj Anglije se slabša od dne do dne. Zato britanski zunanji minister Halifax po pravici poziva angleški narod, naj se z molitvijo vroe zateče k Bogu. Britanski svetovni imperij je izgubil svojo nekdajno moč in od dne do dne mu nastajajo novi sovražniki. Pojavljajo se že nasledniki, ki preže na ta ali oni kos tega imperija. Narodi vsega sveta delajo bilanco svojega poslovanja z Anglijo. Ta bilanca je strahovita.«

Nato članek nadaljuje: Sir Stafford Cripps je imel nalogo izigrati v Moskvi vse adute in za vsako ceno razdreti nemško-sovjetsko prijateljstvo. Toda Sovjetska unija se ni dala zaplesti v britansko past. Moskva ni hotela iti po kostanj v žerjavico za Anglijo. Sicer pa, kakšne stvarne ponudbe je mogla Velika Britanija dati Moskvi? Mogla ji je ponuditi samo, da jo potegne v to angleško vojno. Vedeti pa je treba, da v Moskvi ne žive utopisti, ampak realisti. Tem realistom se ne zdi zaupanja vredna, kaj šele primerna zaveznica država, ki prvi moralno, zunanje-politično in vojaško iz poraza v poraz, ki zmerom iznava z dejanji dokazuje svoje verolomstvo in svojo nesposobnost in ki kliče ves svet na pomoč.

Isti momenti — piše dalje Megerle — obvladujejo tudi razmerje med Anglijo in

Med drugim je zunanji minister obvestil parlament, da je avstralska vlada sklenila obnoviti trgovinske stike s francosko Novo Kaledonijo. V to svrhu bo poslana v to francosko kolonijo posebna avstralska trgovinska delegacija.

Irska cenzura kardinalovega govora

Dublin, 6. avg. s. (Reuter). Irska cenzura je črtala nekatera mesta iz govora, ki ga je imel preteklo nedeljo kardinal Hinsley po radiu za Ameriko. Predvsem so bila črtana mesta, ki pravijo, da nevtralnost srca v sedanjem položaju ni možna.

Povišanje vojnega proračuna tudi v Ulstru

Belfast, 6. avg. s. (Reuter). Finančni minister ulstrske vlade je sporočil danes v parlamentu, da je sklenila vlada povišati vojne izdatke od 4 in pol milijona na 6 milijonov funtov.

Zamenjava streh na londonskih kolodvorih

Lizbona, 6. avgusta AA. (DNB). Iz Londona poročajo, da se Angleži začeli odstranjevati steklene strehe z železniških postaj in da polagajo mesto njih klobučevino. Dosedaj so vzeli stekle z dveh glavnih postaj v Londonu. Tako bodo železniški urniki na postajah morali deati pri električni luči.

USA, drugo veliko nado Anglije in zdaj že poslejnjio slamanu, bilko, ki se je oklepa. To razmerje danes ni več razmerje med enakopravnimi, ampak se je že izpremenilo v razmerje med varovancem in varuhom. Z drugimi besedami: v Washingtonu ne vidijo več v Angliji činitelja, ki bi imel sam po sebi kakšno vrednost, temveč ga tehtajo s stališča ameriske koristi. Vsi ukrepi, ki jih izdajajo v Zedinjenih državah, vsi govori odločujočih oseb z druge strani Atlantika dokazujejo, da v Washingtonu ne pričakujejo izpremembe tega razmerja.

Megerle govori nato o vzrokih poostritve britansko-japonskih odnosov in pravi: »Politična bodočnost je za Anglijo katastrofalna. V krog osamljenosti z eno edino izjemo. Anglija je izključena iz vrst tistih, ki odločajo na evropski celine. Angleški upi v USA, v kolikor niso že nevtralizirani s činiteljem, ki ga predstavlja Atlantik in z izgubo časa, so nedolodni in ne gredo v noben konkreten račun. Nade v SSSR so propadle. Središče svetovnopoličnih dogodkov in odločitev se čedalje bolj oddaljuje od Anglije in se, kakor kaže razvoj razmerja med štirimi evropskimi velesilami, čedalje bolj orientira v smeri kristaliziranja pozitivnih skupnih temeljnih koristi evropske celine, koristi, ki temelje na miru in blaginji ter na želji, da se evropska celtna odrese vsega tujega vikanja in svoje zadeve in vseh spletk od zunaj.«

Bilanca vojne na morju

Nemško uradno poročilo o dosedanjih izgubah angleške vojne in trgovinske mornarice

Berlin, 6. avg. br. (DNB). Vrhovno poveljstvo nemške vojske je opoldne objavilo naslednje vojno poročilo:

Neka naša podmornica je torpedirala in potopila tri oborožene sovražne trgovinske ladje s skupno 16.875 tonami. Ladje so plule v močno zavarovanem konvoju.

V teku 5. avgusta je prišlo nad Kanalo ponovno do letalskih spopadov. Neko nemško izvidniško letalo je pri tem sestrelilo dve angleški lovski letali najnovejšega tipa. Naši lovci so v spopadih sestrelili še nadaljnjih 6 sovražnih lovcov.

V noči na 6. avgust so nemška letala napadla razne angleške luke. Britanska letala pa so v tej noči vdrla nad severno-zapadno Nemčijo in odvrkla vrsto bomb. škoda, ki so jo napravila, je bila neznatna. Človeških žrtv ni bilo.

Rezultat vojne proti angleški trgovinski mornarici od pričetka vojne do 8. julija 1940 je bil objavljen v poročilu vrhovnega poveljstva nemške vojske dne 12. julija. V času od 9. do 31. julija je bilo potopljeno sovražnikovega in drugega, sovražniku razpoložljivega ladijskega prostora: od podmornic 344.174 ton, od ostalih pomorskih vojnih sil pa 98.500 ton. V te podatke niso všteti uspehi, ki so bili doseženi z minami, ki pa so bili prav v poslednjem času znatni, a jih je sovražnik doslej zamočal.

Letalske sile so potopile več vojnih ladij s skupno tonazo 21.650 ton in večje število trgovinskih ladij s skupno tonazo 215.000 ton, poškodovale pa so število vojnih ladij s skupno tonazo 32.000 ton ter znatno število trgovinskih ladij s tonazo 328.000 ton. Skupne izgube, ki so bile prizadejane sovražniku od 9. do 31. julija znašajo torej, računajoč ladijski prostor vojnih in trgovinskih ladij, 679.324 ton, pri čemer niso všteti uspehi, doseženi s mina-

mi, kakor tudi ne one ladje, ki so bile samo poškodovane.

Sovražnik je na ta način od pričetka vojne izgubil bodisi na lastnih ladjah, bodisi na tujih ladjah, ki jih je lahko izkoristil: z akcijami vojne mornarice 3.725.547 brutto registriranih ton, z vojnimi akcijami letalskih sil 1.261.313 ton, skupno 4.986.860 ton. Razen tega so letalske sile od pričetka vojne dalje poškodovale za 1,5 milijona ton sovražnikovih trgovinskih ladij.

Angleška tedenska bilanca

London, 6. avgusta AA. (Reuter). Mornariško ministrstvo sporoča da je bilo zaradi sovražnega delovanja v tednu, ki se je končal opolnoči med 28 in 29. julijem, izgubljenih 18 britanskih ladij s skupno tonazo 65.501 tone ter dve zavezniški ladji s skupno 7.090 tonami. V celem je bilo izgubljenih 20 ladij z 72.691 tonami.

Nad Hamburgom

Berlin, 6. avg. s. (Ass. Press.). Davi proti jutru so angleški bombniki izvedli napad na Hamburg. Zaradi močnega ognja protiletalskega topništva večini angleških letal ni uspelo dospeti nad mesto. Nekaj letal pa je vendarle v veliki višini preletelo Hamburg. Letala so vrzla nekaj bomb, ki na niso povzročile velike škode.

Nočni angleški napadi na nemška mesta

London, 6. avg. s. (Reuter). Letalsko ministrstvo javlja v svojem nočnem komuniketu, da so preteklo noč angleški bombniki napadli zopet več vojaških objektov v Nemčiji in v ozemljih, zasedenih od nemške vojske. Napadi so veljali med

drugim objektom v Wismaru, Hamburgu in Kielu. V Hammu so bila napadena skladišča. Druge skupine letal so bombardirale letališča v Schipolu in Borkumu. Z vseh poletov so se vrnila vsa angleška letala.

Štednja z živčezem

London, 6. avgusta. s. (Reuter). Ministrstvo za prehrano je objavilo danes, da stopijo prihodnji četrtek v veljavo posebne kazni za vsak primer razsipanja živčez. Za prestopke je predvidena tudi zaporna kazen do treh mesecev.

Nemški letaki v Angliji

Berlin, 6. avg. s. (DNB). Nemška letala so v preteklih nočeh zmetala na Anglijo ogromne množine letakov z nedavnim govorom kancelarja Hitlerja. Nevtralna poročila, ki prihajajo iz Anglije, javljajo sedaj, da vlada za te letake med angleškim prebivalstvom izredno zanimanje. Letake prodajajo že po 5 šilingov komad. Angleške oblasti so odredile zaradi nemških letakov hišne preiskave, prebivalstvo pa letakov ne izroča. Tudi po pošti je bilo v Angliji razposlanih mnogo nemških letakov. Zanimanje za letake je tem večje, kjer je angleško občinstvo nezadovoljno z delovanjem angleškega propagandnega ministrstva.

„Šesta kolona molitve“

San Sebastian, 6. avg. s. (Telefun). Iz Londona poročajo, da nameravajo v Angliji tako zvano »šesto kolono molitve«, ki je bila ustanovljena po Halifaxovem govoru, ojačiti še z novo akcijo. Kardinal Hinsley bo baje opremil vse katoliške angleške vojske s posebnimi križi, ki naj bi jamčili zmago v vojni. Že v kratkem bo razdeljenih prvi 50.000 takih križev. Denar zanje je bil zbran predvsem v židovskih krogih.

Nemško-italijanska gospodarska skupnost

Rim, 6. avgusta. AA. (Stefani). »Giornale d'Italia« objavlja članek dr. Clodiusa o gospodarski solidarnosti med Italijo in Nemčijo. Dr. Clodius med drugim poudarja, da je bil trgovinski promet med obema državama leta 1933 zelo majhen, toda v sedmih letih se je ta promet potrojil tako da zavzema Italija danes prvo mesto v nemški zunanji trgovini. Gospodarstvu Italije in Nemčije se popolnoma dopolnjujeta in ga ni proizvajala italijanskega gospodarstva, ki ne bi bil dragocen tudi za nemško gospodarstvo, in ni je potrebe italijanskega gospodarstva, katere nemško gospodarstvo ne bi moglo pokriti. Nemčija lahko med drugim pošilja Italiji premog, kolikor ga potrebuje, Italija pa po drugi strani daje Nemčiji ne samo dragocene kmetijske pridelke, temveč tudi nekatere industrijske pridelke, ki so zelo pomembni. Izkušva minulih sedem let dajejo zavezniškima državam absolutno sigurnost in zaupanje glede njunega sodelovanja, ki bo temeljni element gospodarske obnove povojne Evrope.

Preseljevanje Židov na Poljskem

Krakov, 6. avgusta. AA. (DNB). »Warschauer Zeitung« poroča, da bodo v najkrajšem času preseljeni Židje iz okolice Krakova v pokrajino generalne gubernije. O tem vprašanju je bil že dosežen sporazum v področnosti med nemškimi oblastvi in predstavniki židovskih občin. Iz Krakova se je že preselilo 9000 Židov. Vsem Židom je dano na prosto, da si do 15. avgusta sami zbero nov kraj za bivanje v generalni guberniji. Seboj bodo lahko odnesli tudi vse svoje imetje. Židje bodo v glavnem naseljeni v Varšavi in v velikih provinčnih mestih. Najprej bodo preselili neoznežene moške, ki so sposobni za delo, nato neporeočene ženske. Končno pa družine, pri čemer bodo upoštevali to, da zakoncev ne bodo ločili.

Eksplorzija municijskega vlaka v nezasedeni Franciji

Marseille, 6. avg. o. (United Press). Včeraj je na neki stranski progi v bližini Marsella eksplodiral vlak, ki je bil natovorjen z granatami in drugim strelivom. 15 do 20 ljudi je bilo ubitih. Francoske vojske oblasti o tej eksploziji niso objavile nikakega komuniketa.

Prepoved komunističnih organizacij v Švici

Bern, 6. avg. s. (SPA). Švicarska vlada je danes odredila prepoved udejstvovanja vseh komunističnih, trockističnih in anarhističnih organizacij. Kršitev prepovedi bo kaznovana z zaporom do 3 let. Po informacijah iz merodajnih švicarskih krogov je bilo v zadnjem času opaženo v Švici izredno širjenje komunistične propaganda.

Avstralija bo imela volitve

Canberra, 6. avgusta. s. (Reuter). Avstralska vlada je sklenila, da ne bo predložila podaljšanja delovne dobe sedanjega parlamenta, ki potече v novembru. Med vodilnimi avstralskimi strankami v tej zadevi ni prišlo do sporazuma. Nove volitve morajo biti tri mesece po razpustu parlamenta.

Rumunska pogajanja

**Z Bolgarijo je baje načelni sporazum že dosežen
Madžari vztrajajo pri svojih zahtevah**

Sofija, 6. avg. AA. (Stefani). Prva faza pogajanj med Bolgarijo in Rumunijo je končana. Rumunski beograjski poslanik Cadere je imel več sestankov s Filovom in Popovom, s čim se je pa odpeljal iz Sofije v Bukarešto.

Sofija, 6. avg. p. Sofijski listi kažejo veliko razumevanje za položaj v Rumuniji. Zadoščenjem beležijo, da je imel rumunski veleposlanik v Beogradu Cadere kot zastopnik rumunske vlade v Sofiji več prijeteljstvih razgovorov s Filovom in Popovom, ter sodijo, da je bil ob priliki teh razgovorov sporazum z Bolgarijo in Rumunijo načelno že dosežen. Bolgarija ni zahtevala vsega, kar bi ji morda pripadalo. Zadoščila se bo z južno Dobružo, kamor se bo moglo nato preseliti ostalo bolgarsko prebivalstvo iz Rumunije.

Budimpešta, 6. avgusta. AA. (Havas). Tripartitni sporazum, ki je bil dosežen v Monakovu, pomeni temelj madžarske politike in zato se Madžarska ne bo niti za ped umaknila s te osnove. Tako označujejo v poučenih krogih madžarsko stališče glede odnosov z Rumunijo. Izve se, da boista madžarsko-rumunska pogajanja vodila rumunski poslanik v Rimu Bossi, ter madžarski poslanik v Bukarešti Bardossy. Oba sta dobra poznavalca temeljnih problemov. Po drugi strani pa pripisujejo precejšen pomen potovanja dr. Clodusa v Bukarešto, za katerega mislijo, da ima nalogo opozoriti Rumune na stališče Nemčije glede bolgarskih in madžarskih zahtev na pram Rumuniji.

Moskva, 6. avgusta. AA. (Tass). Rumunski poslanik v Moskvi Davidescu je 5. avgusta zapustil Moskvo.

Bukarešta, 6. avgusta. AA. (Rador). Znan transilvanski politik in bivši minister Valeriu je napisal članek pod naslovom »Transilvanija za tista »Universum« in »Romania«. Valeriu pravi med drugim: Nihče se ne sme bati, da bi mogla Transilvanija iti čez okvir in tako ustvariti zapletljive ali težave, ki bi uregile ograjati višje interese države. Nasprotno preveha nas duh razumevanja in pomirljivosti. Pripravljeni smo iskreno iskati možnosti za pravilen mir, da bi s tem za vedno odstranili borbo med Rumuni in Madžari. Toda noben Rumun ne sme biti izročen pod gospodstvo druge države.

Budimpešta, 6. avgusta. p. Madžarski listi beležijo danes imenovanje rumunskega poslanika v Rimu Bossija za člana delegacije, ki se bo pogajala z Madžari, za povoljno znamenje da se bodo pogajanja končno vendarle pričela, čeprav znaten del rumunske javnosti zahteva, naj se Rumuni z Madžarsko sploh ne pogajajo. Madžarski listi smatrajo imenovanja Bossija v delegacijo za dokaz, da bo nazadnje vendarle prišlo do sporazuma.

Bukarešta, 6. avgusta. AA. Notranje ministrstvo je pozvalo družbo »Astra Romana«, ki spada v Shellov koncern, naj odpusti 70 angleških inženirjev, ki so zaposleni pri tej družbi. Po njihovem odpuštu bodo vsi inženirji dobili vizum za odhod iz države.

Vlada v težkem položaju

Bukarešta, 6. avg. s. (United Press). Izvedelo se je, da so zastopniki Železne garde večeraj sporočili ministrskemu predsedniku Gigurtu, da ne bodo več podpirali njegove vlade, če bi vlada pristala na odstopitev Transilvanije ali tudi samo njene dela Madžarski.

V rumunskih vladnih krogih v zvezi s to zahtevo Železne garde ne prikrivajo nevarnosti neposrednega izbruha vladne krize. V rumunskih uradnih krogih je sicer zadnje čase prevladovalo stališče, da bi Rumunija odstopila Bolgariji južno Dobružo s pozicijami, da ji potem ne bi bilo potrebno napraviti nobenih koncesij Madžarski. Na drugi strani pa je bilo tudi slišati, da je rumunska vlada že pristala na manjše koncesije Madžarski ter je vsaj v načelu izrazila tudi pripravljenost, da odstopi del ozemlja Madžarski.

Gospodarska pogajanja s Turčijo

Bukarešta, 6. avg. AA. (DNB). Prihodnje dni bo rumunska trgovinska delegacija odpotovala v Carigrad, da bo nadaljevala trgovinska pogajanja s Turčijo, ki so bila nedavno v Bukarešti prekinjena. Rumunija bo izvažala v Turčijo znatne količine surovin, od tam pa bi dobivala bombaž in volno.

Vojna v Afriki

Letalske akcije — Spopad v Cirenaiki — Italijanski napadi na oporišča v Sudanu

Rim, 6. avg. br. (Stefani). Vrhovno poveljstvo italijanske vojske je objavilo opoldne 58. službeno vojno poročilo, v katerem pravi:

V teku neke izvidniške in napadalne akcije nad Malto so naša lovka letala prisilila sovražne lovce k spopadu in sestrelila en angleški aparat. Vsa naša letala so se vrnila na svoja oporišča.

V severni Afriki se je nek naš oddelek, ki je prodiral preko cirenaške meje, spopadel s sovražnikom in ga pognal v beg. Pri tem mu je zaplenil dva oklopna avtomobila, dva nadalinja pa uničil.

V Vzhodni Afriki se eno naše izvidniško letalo ni vrnilo na svoje oporišče.

Rim, 6. avg. AA. (DNB). Na področju severnega Sudana, ob izhodišču železniške proge iz Port-Sudana v notranjino Sudana, ki gre v dveh smereh čez Kasalo proti jugu in čez Atmo vzporedno z veliko progo iz Kaira v Capetownu, so Angličani, kakor poročajo vojni dopisniki DNB za Sredozemlje, na novo zgradili mnogo utrd in letališč, ki so jih italijanska letala po načrtu bombardirala. Po večeršnjem bombardiranju Džebelja je prišel napad na Erevit blizu odepca proge Port—Sudan—Kasala in uspešno bombardiranje novega letališča v Sumitu, 171 km od Port—Sudana. Oba kraja ležita približno 1000 m visoko.

Posebne pomena je italijanski letalski napad na Kairo. Ta kraj so Angličani posebno utrdili. Mnogostevilne protiletalske baterije branijo letališče, predvsem pa železniško križišče portsudanske železnice. Kljub temu se je italijanska letala močnejšo popolnoma razdejati obe železniški progi v dolžini več 100 m. Takšne akcije sovražniku po načrtu prekrizujejo oskrbo tistih Angležev, ki se bore v Sudanu. Odkar so z Aleksandrijo in Sredozemskim morjem pretrgane vse zveze, so britanske afriške čete v Sudanu navezane na ojačanje na dovoz streliva in živeža čez Aden in Port—Sudan. To se pravi, končuje poročilo, da pomeni vsak nov italijanski napad na ta oporišča in na Port—Sudan občutno oslabil britanski čet in okrepitve italijanskih postojank za poznejšo ofenzivo na glavno mesto Sudana.

Spopad nad Malto

Rim, 6. avg. br. Agencija Stefani je objavila naslednje podrobnosti o letalski ak-

ciji, ki jo navaja današnje službeno vojno poročilo:

Malo pred poldnevom se je večja formacija naših lovskih letal pojavila nad področjem Malte. Krožila je baš nad otokom Gozson, ko je opazila tri sovražna lovka letala. Italijanski lovci so jih takoj napadli. Dve sta v strmoglavskem poletu zbežali. Spustili sta se 6000 metrov globoko tik nad morje. Tretje letalo pa je bilo prisiljeno sprejeti borbo in je bilo v nekaj minutah sestreljeno. Italijanski lovci so nato nadaljevali svoj polet, izpolnili nalogo ter se vsi vrnili na svoja oporišča.

Italijanski demanti angleških poročil

Rim, 6. avgusta. AA. (DNB). Rimski politični krogi poudarjajo, da je netočno poročilo angleških radijskih postaj o napadu na Cagliari, o katerem govori uradno sporočilo italijanskega vrhovnega poveljstva, kakor tudi o napadu italijanskih bombnikov na britansko eskadro južno od Balcarova. Dalje pravijo, da pomenijo angleška poročila zavijanje dejstev. Angleške radijske postaje so trdile, da so bili o priliki britanskega napada na Cagliari uničeni štirje hangarji, štirje pa zadeti in da so bila na tleh uničena štiri italijanska letala.

Potem, pravi poročilo imenovanih radijskih postaj so izvedle italijanske enote napad na britanske ladje južno od Formentere. Dejansko pa poudarjajo italijanski krogi da je bil izveden britanski napad na Cagliari kot odgovor na uspešen napad italijanskih bombnikov na enote angleške eskadre. Pri napadu na Cagliari niso Angličani dosegli nobenih uspehov. Porušila se je le ena stena hangarja, medtem ko so Angličani izgubili dve letali. Na italijanski strani je bil ubit samo en človek trije pa ranjeni. To dejstvo dokazuje da britanska letala niso imela uspeha.

Ponesrečeno angleško transportno letalo

Kairo, 6. avg. s. (Reuter). Iz Nairobijske poročajo, da se je v slabem vremenu danes ponesrečilo nad Kentijo angleško vojaško transportno letalo, ki je vozilo 12 južno-in vzhodno-afriških častnikov in vojakov. Osem potnikov se je pri nesreči ubilo.

Vedno večja napetost med Anglijo in Japonsko

Ponoven sestanek angleškega veleposlanika z japonskim zunanjim ministrom — Ostro pisanje japonskega tiska

Tokio, 6. avg. s. (Reuter). Angleški veleposlanik Craighead je imel danes dopoldne razgovor z japonskim zunanjim ministrom Matsuoka. Čeravno o vsebini njunega razgovora ni bilo izdano nobeno uradno poročilo, domnevajo splošno, da se je razgovor nanašal na aretacije angleških državljanov na Japonskem in japonskih državljanov v angleškem imperiju.

Popoldne je imela japonska vlada sejo. Kakor pravi japonsko poročilo, je obvestil ob tej priliki zunanji minister Matsuoka vlado, da je sporočil angleški vladi stališče japonske vlade glede aretacije japonskih državljanov v angleškem imperiju. Japonska vlada bo sedaj počakala na odgovor angleške vlade v tej zadevi, nakar se bo odločila za primerne ukrepe.

Tokio, 6. avg. br. (Stefani). Japonski tisk je sprožil ostro kampanjo proti Angliji. »Juniori« meni, da bi morala Japonska sedaj podpreti nacionalistične elemente v Indiji, ki se že dolgo bore za neodvisnost svoje dežele. Anglija se niti ne zaveda, kako je to dni postopala. Angličani niso niti pomislili, da bi lahko to njihovo postopanje postalo casus belli. Da bi pa imela Japonska svobodne roke, mora nemudoma odgovoriti iz Anglije in njenih kolonij vse svoje državljanje. Represalji pa naj od Japonske nihče ne pričakuje, ker se kot vesela zaveda svojega dostojanstva. Na vsak način pa morajo Angličani spoznati, da so se stvari izpremenile. Nihče več ne bo prenašal angleške indolentnosti ter mirne duše sprejemal angleške arbitraje.

Tokio, 6. avgusta. AA. (DNB). Vsi listi odobravajo večerajšnje izjavo vlade, da bo

njeno končno stališče odvisno od stališča, ki ga bo zavzela Velika Britanija do japonskih zahtev. Nekateri listi pa že zdaj dvomijo, da bi se te stvari dale urediti s pogajanjem. »Kokumin Simbun« spet zahteva, naj se vsi v Veliki Britaniji zavedejo japonske pozitive, da čimprej zapuste britanska tla. Drugače, pravi list, bo imela japonska vlada zvezane roke. Dalje pravi članek, da bi sedanje zadržanje Angličan, če strogo pojmuemo, moralo že veljati, da povod za vojno. Japonska, pravi list, je že zdavnaj izpregledala nevarnost vojne z Anglijo. Članek končuje, da je najmanj, kar se more reči, to da se je Japonska že odpovala upu, da bi mogla svoje razmerje do Velike Britanije postaviti na novo podlago.

Nov incident

Tokio, 6. avgusta. AA. (DNB). Navzlic ostremu protestu kapitana japonske ladje Argentina Maru, so angleške oblasti v Colombi izpolnile 120 vreč pošte, ki je bila namenjena za Južno Ameriko, ter so vrnille samo 17 poštnih paketov po končanem pregledu. Po poročilu japonskega kapitana so britanske oblasti izjavile, da bodo zadržano pošto izročile japonski ladji, ki bo pripeljala za Argentino, ker bodo med tem cenzurirali zadržane poštne vreče.

Padalci v japonski vojski

London, 6. avgusta. AA. (Tass). Po poročilu londonskega lista »Sunday Express« so Japonci začeli uporabljati padalce v bližini meje Hongkonga.

Amerika mora skrbno pripraviti svojo obrambo

Zunanji minister Hull o pomenu sklepov havanske konference — Polemika o podpori Angliji

Washington, 6. avg. AA. (DNB). Zunanji minister Hull, ki se je vrnil iz Havane, je podal izjavo, v kateri je v najtemnejših barvah orisal nevarnost, ki grozi Zedinjenim državam. Po njegovem mnenju bo ta nevarnost neposredno zadela Zedinjene države, če se ameriški narod ne bo lotil oboroževanja in se ne bo pripravil za nevarnost. Hull je izjavil med drugim, da so se na havanski konferenci vsi ameriški narodi sporazumeli o tem, da je brezpogojno potrebno, da se čimprej izvedejo obrambni ukrepi celine, ki je ogrožena od zunaj. V Havani je bilo splošno prepričanje, da je prav tako brezpogojno potrebno, da se ojači medsebojna solidarnost ameriških držav in da se javno mnenje vseh držav vzgoji v smislu obrambe ameriške celine in da se izdelajo konkretni načrti za pripravljano delo vseh ameriških narodov za ohranitev miru na zapadni polkrogli. Razen tega je bilo v Havani doseženo popolno soglasje glede ukrepov, ki jih je treba izvesti v ameriških državah, kajti položaj v Evropi bi bil danes povsem drugačen, ako bi se miroljubne evropske države skupno organizirale za svojo obrambo. Edina trdna pot, po kateri bi se dalo preprečiti, da bi kdo Ameriko potegnil v velike težave ali v vojno zaradi učinkovitosti divjih rušilnih sil, ki se sedaj udeležujejo v ostalem svetu, je trdna odločenost, da se bodo

ameriške države tako oborožile, da imenovane sile ne bodo mogle ali pa se upale napasti katerikoli del zapadne polkrogle.

Končno je Hull podčrtal zahtevo, da mora biti vsak državljan pripravljen žrtvovati se za ta cilj. Politični krogi poudarjajo, da je Hull imel ta govor na pobudo predsednika Roosevelta.

New York, 6. avg. AA. (DNB). Ameriški tisk živo razpravlja o govorih, ki sta jih v nedeljo imela polkovnik Lindbergh in general Pershing. Del ameriškega tiska zastopa mnenje generala Pershinga, da je treba izročiti Veliki Britaniji stare rušilce in da jih je treba kar se da oborožiti, ker je usoda britanske mornarice velikega pomena za Zedinjene države. V tem smislu piše »New York Times«, ki poudarja, da se Amerika oborožuje proti vsaki nevarnosti, ki bi nastala zaradi morebitnega zloma Velike Britanije. Drugi listi, predvsem pa tisti, ki izhajajo v mestih srednjega zapada, napadajo to tezo. Zlasti poudarja »Chicago Tribune«, da je Lindbergh izjavil svojo vero v Ameriko in potrdil svoje prepričanje, da so Zedinjene države zadosti močne, da bi branile svoje interese in svoja življenska pojmovanja. Predlog Pershinga dejansko pomeni slabo uslugo Ameriki.

Washington, 6. avgusta. AA. (Reuter). Roosevelt je poslal guvernerjem vseh ameriških držav navodila za sodelovanje pri

pobujanju vohunstva in zasledovanju podtalnih elementov, ki ogrožajo mednarodno obrambo in ameriški režim.

New York, 6. avgusta. br. (Stefani). Šef ameriškega generalnega štaba general Marshall je imel po radiu govor, v katerem se je odločno zavzel za takojšnjo uvedbo vojaške obveznosti. Ostro se je izrazil proti dolgovznim debatom o tej stvari. Ameriška izguba dragocene točne. Prihodnji meseci bodo lahko postali nad vse kritični za usodo samih Zedinjenih držav. Zaradi tega mora biti Amerika v najstrožji pripravljenosti. Noben rodoljubljen Američan se spričo tega ne more upirati, če ga domovina pozove, naj se izvežba v rabi orožja, da jo bo lahko uspešno branil, če bo treba.

New York, 6. avgusta. br. (Stefani). V Montreuilu so policijske oblasti aretirale župana Houla in ga poslale v neko koncentracijsko taborišče. Župan Houle se je javno izrazil proti uvedbi vojaške obveznosti v Kanadi, ki se bo pričela izvajati z 19. avgustom. Ljudje je pozival, naj ne pristanejo na to, ker je uvedba vojaške obveznosti zgolj v interesu Anglije.

Zadnji Američani zapuščajo Evropo

Stockholm, 6. avgusta. AA. (DNB). Okrog 700 Američanov iz raznih evropskih držav bo odpotovalo te dni s posebnim vlakom iz Stockholma, da se vkrcajo v Pečeng na ameriško ladjo »American Legion«. Med njimi so Američani iz Danske, baltičskih držav, Nemčije, Norveške in Finske.

Posledice vojne za Južno Ameriko

Lizbona, 6. avgusta. AA. (DNB). Po pisanju »Timesa« je predsednik trgovske zbornice na Škotskem sir Cecil White izjavil, da povzroča britanska blokada pri ceji škodo trgovini južnoameriških držav, ki neobhodno potrebujejo evropsko tržišče za prodajo svojega blaga. Zato bi angleška vlada morala najti način, da bi južnoameriškim državam omogočila, da svoje blago izvažajo v Veliko Britanijo.

Madrid, 6. avg. br. (Stefani). Neka angleška podmornica je na Atlantskem oceanu ustavila in preiskala špansko trgovinsko ladjo »Villa Madrid«, ko je bila na poti proti Južni Ameriki. Tu je vzbudila ta kontrola veliko pozornost in vzmernjenje, ker je postopanje angleške vojne ladje v nasprotju celo z najnovejšimi blokadnimi ukrepi.

Špansko-portugalska pogodba

Berlin, 6. avgusta. AA. (DNB). »Berliner Börsen-Zeitung« objavlja pod naslovom »Opinion in Lizbone« zanimive ugotovitve o vzrokih in posledicah špansko-portugalskega pakta o prijateljstvu in ne-napadanju. List misli, da predstavlja sporazum med obema državama odklonitev angleških načrtov za razširitev vojne. Angleška strategija na Iberskem polotoku ni nobena tajnost. To strategijo uporablja Angličani tako, kakor so jo večkrat, pa vendar v tej vojni zaman. Tudi tu je imela Anglija namen razširiti vojno. Za ta primer si je izbrala kot žrtev svojega najstarejšega zaveznika, Portugalsko. Jasno pa je, da je dopolnilni protokol, ki je bil podpisan v Lizbonu, enkrat za vselej naredil konec tem nakanam. Za primer, da bi prišlo do zapletljivega zaradi Gibraltarja, je diplomacija storila vse, kar se je dalo, da bi zaščitila španski bok. To je prvo, kar se da takoj videti iz dopolnilnega protokola. List nato poudarja, da je treba špansko-portugalski sporazum smatrati samo kot del pregrupiranja sil v Evropi, ki je sedaj v teku. To je samo en korak na poti, po kateri se bosta državi Iberskega polotoka osvobodili stanja, katero jima je vsilila Anglija.

Smrt v plamenih

Banjaluca, 6. avg. o. V Zupčih pri Glamocu je v pretekli noči zgorela hiša posebnika Trifuna Radanovića. V hiši sta spala tudi njegova sinova, ki sta se zbudila šele, ko so tu plameni že popolnoma obdajali. Oba sta zgorela.

Nastopna avdiencia novega egiptskega poslanika

Blad, 6. avgusta. p. Danes je bil v nastopni avdienci pri knezu namestniku Pavlu novi egiptski poslanik na našem dvoru Abdel Vahib bej. Dopoldne ob 10.30 se je v spremstvu šefa protokola zunanjega ministrstva dr. Bukovca odpeljal na Brdo. Pred dvorcem je bila častna četa kraljeve garde z godbo, ki je ob njegovem prihodu intonirala egiptsko in našo himno. Knez namestnik Pavle je novega poslanika sprejel v avdienco točno ob 11. Zadržal ga je nekaj časa v prisrčnem razgovoru. Predaji poverljivim pisem je prisostvoval tudi zunanji minister dr. Cincar-Marković.

Upokojeni učitelji

Beograd, 6. avgusta. p. Upokojeni so učitelji in učiteljice Vladislava Levstik v Ljubljani, Ivanka Cegnar v Ljubljani, Josip Zajec v Trebnjem, Avgust Kopriva v Spodnji Poljskavi in Sofija Gruntner v Trzinu. Zemunska vremenska napoved: Pretežno oblačno v vsej kraljevini. Tu pa tam bo dež, verjetno pa tudi nevihte. Precej vedro bo na skrajnem severozahodu, v primorju in na jugu. Toplota se ne bo znatno spreminjala.

Iz sodne službe

Beograd, 6. avg. p. Z odlokom ministra pravde je imenovan za drugega namestnika predsednika obrtnega sodišča pri okrožnem sodišču v Ljubljani dr. Jakob Cvet, sodnik okrožnega sodišča v Ljubljani. — Premišljeni so jetniški nadzorniki Vladimir Melihen iz Ljubljane v Maribor, Anton Camernik iz Novega mesta v Ljubljano, Anton Sonnenwald iz Maribora v Novo mesto. — Za sodnega pripravnika pri okrožnem sodišču v Mariboru je postavljen diplomirani pravnik dr. Valter Pipan. — Za kancista 10. skupine pri sreskem sodišču v Trzinu je postavljena Martina Grčar, dosedaj uradniška pripravnica pri sreskem sodišču v Ljubljani. Za kancista pri sreskem sodišču v Kranju je postavljena Mira Kerzan, dosedaj pri sreskem sodišču v Trzinu.

Novi režim v Baltiku

Tudi Estonija formalno vključena v SSSR — Ukrepi komunističnih vlad

Moskva, 6. avgusta. (Tass). Vrhovni svet je na svoji nocojšnji seji soglasno sprejel tudi zakon o vključitvi Estonije, poslednje izmed treh baltičskih držav, v SSSR. Estoniji je bil, kakor ostalima dvema baltičskima deželama, priznan položaj avtonomne zvezne republike.

Tallin, 6. avgusta. AA. (DNB). Notranji minister je izdal zakon, po katerem bodo kaznovani izdajalci države in sicer tisti, ki so v tujni ter člani njihovih družin. Za izdajalca bodo smatrali vsakega državljanja, ki se na poziv oblasti ne bo vrnil v državo. Vsaka oseba, ki bo odklonila ta poziv, bo postavljena izven zakona. Imetje takih oseb bo zaplenjeno, vsakega izdajalca pa bodo po 24 urah ustrelili, čim ga bodo dobili v roke.

Berlin, 6. avgusta. s. (Ass. Press). Po tukajšnjih informacijah je estonska vlada pozvala vse bivše estonske ministre, da se vrnejo na Estonsko. V nasprotnem primeru bodo obsojeni na smrt ter bo njihovo premoženje zaplenjeno.

Kovno, 6. avg. AA. (DNB). Na ukaz notranjega ministrstva smejo kinematografi v Litvi odslej prikazovati samo sovjetske filme. Filme iz ostalih držav je dovoljeno uvažati samo po posebnem dovoljenju ministrstva za notranje zadeve.

„Pravda“ o priključitvi baltičskih držav

Moskva, 6. avgusta. AA. (Tass). »Pravda« prinaša uvodnik o vstopu Litve, Estonske in Letonske v SSSR in pravi, da so bili sklepi vrhovnega sovjeta, sprejeti

v zadnjih dneh, ogromnega mednarodnega pomena. Svet je imel priložnost videti, kako se vprašanje narodnih pravic in svobodnega odločanja o lastni usodi rešuje na res demokratičen način.

Nemško-ruska pogajanja

Berlin, 6. avgusta. s. (Ass. Press). Po tukajšnjih informacijah se bodo v kratkem nadaljevala in zaključila v Moskvi nemško-sovjetska pogajanja glede ureditve obmejnih vprašanj. Potem, ko je bilo že v juniju z medsebojnim sporazumom urejeno vprašanje likvidacije morebitnih obmejnih incidentov na Poljskem, je ostalo odprti še nekaj drugih vprašanj. Med drugim bo treba rešiti vprašanje izselitve Nemcev iz Besarabije in severne Bukovine v Nemčijo.

Anglija in baltičske države

Stockholm, 6. avgusta. AA. (DNB). Londonski dopisnik »Dagens Nyheter« poroča, da angleška vlada še omahuje, da bi priznala vključitev baltičskih držav v Sovjetsko unijo. Dopisnik pravi, da je kakršnokoli odločitev v tem pogledu težko pričakovati za bližnjo bodočnost. V zvezi s tem poudarjajo tudi ostali švedski listi dejstvo, da je v angleških pristančkih več letonskih in estonskih ladij, ki ne morejo odpluti, ker jim Angličani nečesto dajo premoega. Kakor poročajo, je sovjetski poslanik storil potrebne korake v Londonu, da bi se dalo gorivo za estonske ladje, katere so natovorene za blagom, ki ga je kupila Sovjetska Rusija. Toda Angličani niso dovolili odhoda.

Angleški poskusi v francoskih kolonijah

Incidenti v Kamerunu in Madagaskarju — Stališče francoske vlade — Kaj je z Novo Kaledonijo?

Berlin, 6. avg. s. (DNB). Iz Vichyja poročajo o resnih incidentih z angleškim vojaštvom, ki so se primerili v francoskem Kamerunu in ob Madagaskarju. Dne 21. julija je pristal pred Gualo v Kamerunu angleški rušilec »Dragon«. Oddelek angleških mornarjev je se izkazal z vojne ladje ter priredil propagandni pohod skozi mesto. Kljub francoskim protestom so nato angleški mornarji ostali 4 dni v mestu. Šele ko je francoska vlada iz Vichyja dala energične ukaze, so francoske oblasti v Kamerunu nastopile odločnejše ter prisilile Angleža, da so zopet zapustili francosko ozemlje. Pri tem pa je bilo treba najprej odstaviti več francoskih mornariških oficirjev, ki so izražali svoje simpatije do Angležev. Od 21. julija dalje stalno križarijo pred Kamerunom edince angleške vojske. Ponovno se je medtem tudi primerilo, da so oddelki angleške vojske prekrčili mejo v Kamerunu.

Istočasno poročajo z Madagaskarja, da so angleške vojne ladje ponovno prekršile francoske teritorialne vode ter se približale otoku. Baje je prišlo pri tem do bojov s francoskim vojaštvom.

Značilno je, da je francoska vlada v Vichyju vse te incidente najprej sploh zatajila, potem pa jih je skušala omalovaževati. Vse kaže, da skušajo Angličani sistematično brskirati francosko vlado ter potem sebi po francoskem kolonialnem ozemlju. V zvezi s tem izgleda, da pripravljajo Angličani tudi napad na francosko afriško luko Dakar. »Sunday Times« namreč poročajo, da je bilo nad Dakarom baje te dni

opaženo nemško letalo, ki naj bi bilo predstraža velikega nemškega zračnega brodogoja. Očitno naj bi bile te vesti samo izgovor za angleški napad na Dakar.

Angličani razširjajo vesti, da se je francoski guverner Nove Kaledonije postavil na stran generala de Gaullea. V Vichyju te vesti odločno demantirajo.

Ženeva, 6. avg. AA. (DNB). Francoski kolonialni minister je po radiu objavil v imenu maršala Petaina proglas na prebivalstvo Nove Kaledonije, naj ne naseda britanskim spletkam.

Incident na angleški ladji v Južni Ameriki

Rio de Janeiro, 6. avgusta. AA. (DNB). O priliki sprejema na angleški križarki »Alcantara«, ki je bil prej preden je ladja odplula iz Rio de Janeira, se je zgodil incident, o katerem piše list »Melodia« sledeče: Ko je bilo prebrano uradno sporočilo o operacijah na morju, je neki brazilski častnik vprašal angleškega častnika, zakaj komunikle govori samo o zmagi »Alcantare«, ko pa vendar ta ladja brez po pravila v Rio de Janeiru ne bi mogla nadaljevati poti in bo vrh tega še vedno potrebno popraviti nekatera popravila v angleškem pristanišču. Toda nemška ladja, rekel dalje braziljski častnik, je po spopadu z »Alcantaro« nadaljevala pot, ter ni pristala niti v Rio de Janeiru niti v kakem drugem pristanišču. Na žalost pa brazilski častnik ni dobil odgovora, temveč so ga mornarji odstranili z ladje.

Naši kraji in ljudje

Dr. Riko Fux

Ljubljana, 6. avgusta

S prerano smrtjo g. dr. Rika Fuxa, ki je umrl preteklo noč po daljšem bolehanju v ljubljanski bolnišnici, smo izgubili enega najdelavnejših uradnikov ljubljanskega mesta, krepkega predstavnika Bele Krajine v slovenski metropoli, plemenitega človeka, vzornega Sokola. Bil je iz najstarejše metliške sokolske hiše, brat slovečega prvega zmagovalca med slovenskimi sokolskimi telovadci izpred vojne, inž. Karla Fuxa, ki živi danes v Ameriki.

Rodil se je 30. marca 1887, gimnazijo je obiskoval v Novem mestu, nato pa ga je pritegnila zlata Praga. Posvetil se je pravnemu študiju, vse svoje proste ure pa je posvečal organizaciji narodnopolitičnega dišstva v društvu »Adrijana«, nadalje je pridno sodeloval pri sokolstvu ter je s tovaršili ustanovil slovenski visokošolski kro-

nji iskreno obžalovanje. Ko se bomo v sredo ob pol 18. uri na Zalah poslovili od dr. Rika Fuxa, se bomo pač vsi tožno zavedali, da polagamo v grob enega najlepših slovenskih mož. Čast njegovega imenu! Žalujemo družini naše očitno srčno sožalje!

Kako se je ponesrečil

Janko Jerina

Poročali smo včeraj o smrtni nesreči, ki se je v nedeljo zvečer primerila v Dolnjem Logatcu. V dopolnilo objavljamo naslednje poročilo, ki smo ga prejeli od dobrega znanca pokojnega Janka Jerine:

V nedeljo sta si v Dolnjem Logatcu dva mlada fanta, 20letni mehanik Janko Jerina iz Dolnjega Logatca in Ivan Pakiz, trgovski pomočnik pri tvrdki Brus, izposodila motorno kolo za nedeljsko vožnjo. Okrog pol osmih zvečer sta se peljala s precejšnjo hitrostjo proti Dolenjemu Logatcu, ko je privozil prav ob ograji sokolskega telovadšča na glavno cesto s kolesom neki

vojaški delavec iz južnih krajev naše države. In že je bila nesreča tu.

Motor je zadel z vso silo v kolo, nakar je vse tri vrlo na tla, kjer so obležali kakor mrtvi. Kolesar je kmalu prišel k sebi, tudi Pakiz se je zavedel. Nezvesten pa je ostal Jerina s hudo rano na glavi in prebito lobanjo. Prvo pomoč je nudil ranjenemu zdravnik dr. Strnad, ki je moral žal ugotoviti brezupno stanje Janka Jerine. Odredil je prevoz v bolnico tako nezvestnega Jerine kakor tudi Pakiza. Toda bolnišnični zdravnik Jerini ni mogel več nuditi pomoči, ker je malo prej izdihnil, ne da bi se bil prebudil iz nezvesti. Pakiz pa bo okrevljal brez posledic. Tudi kolesar je potreboval zdravniške pomoči, vendar so njegove poškodbe lažje značaja.

Mladi Jerina je bil sin edince železničarja Janeza Jerine iz Nove vasi v Dolenjem Logatcu. Na sina sta roditelja stavila vse svoje nade za bodočnost. Bil je priden, značajan ter je nad vse ljubil svojo poklic. Zaradi tega značaja je bil splošno priljubljen, posebno med svojimi vrstniki. Ves Logatec gloričasti sočustvuje s hudo prizadetimi starši ter jima izreka najgloblje sožalje!

Padel je v klet in se ubil

Tragična smrt mesarja Avgusta Mlakarja iz Šoštana

Ptuj, 6. avgusta

Včeraj je bil v Ptuj Ožbalov sejem, na katerega so prišli trgovci, prekupčevalci in gostilničarji od blizu in daleč. Poleg trgovanja na stojnicah, ki so bile postavljene povsod po ulicah, je bil velik živinski sejem.

Po kupčijskih poslih je prišel na sejem tudi ugledni mesar in gostilničar Avgust Mlakar iz Šoštana, Čez dan je nakupoval, zvečer pa se je nameraval vrniti domov z vlakom, ki pa ga je zamudil. Tako je moral ostati čez noč v Ptuj in si je v neki

gostilni preskrbel prenočišče. Sedel je še nekaj časa v lokalni, nato pa je okoli 21. ure šel na dvorišče. V temi je stopil na stopnico kleti in padel v klet ter tam obležal. Morali so ga prenesti v sobo in so takoj poklicali zdravnika dr. Kuhanja, ki pa ni mogel več pomagati. Avgust Mlakar si je pri padcu zlomil tilnik in je kmalu izdihnil. Dnevi je prišel v Ptuj Mlakarjev brat, ki je poskrbel, da bodo pokojnika prepeljali v Šoštani. Pokojnik je zapustil ženo in majhne otroke. Iskreno sočustvujemo!

Morje je ugrabilo župnika Lovka

Ponesrečil se je z dvema ribičema, ko se je vračal z jadrnico v svojo župnijo na otoku Pagu

Burja na Jadranu je zadnje čase zahtevala več smrtnih žrtev na morju. »Jutro« je včeraj poročalo o tragični smrti upokojenca Gregorja Jagra, ki je utonil pri Omišu, medtem ko so njegovo ženo komaj rešili. Zdaj pa so našli pri otoku Pagu tudi truplo mladega duhovnika Mirka Lovka. 28-letni Mirko Lovko, slovenski rojak, je bil župnik v Dinjski na otoku Pagu. 30. julija se je v spremstvu dveh ribičev peljal z majhno jadrnico od Dinjske proti Sv. Magdaleni pod Velebitom. Ko so se vračali, se je jadrnica v burji prevrnila in so vsi trije utonili. Trupli obeh ribičev se iščejo. Zalostna novica o smrti mladega duhovnika, ki je bil doma iz Cerknice na Notranjskem, je v širokem krogu njegovih znancev v Sloveniji zbudila globoko obžalovanje, o čemer najlepše priča naslednja posmrtnica, ki smo jo včeraj od njih prejeli:

Mladi slovenski župnik v Dinjski na otoku Pagu je bil nenavaden človek. Ni ga vsakdo mogel doumeti, toda kdor ga je spoznal po bližji, tega je namah osvojila njegova pojava: za naše prilike nerazumljiva odkritosrčnost in nepotvorjenost v govoru in mislih.

Bil je prava naša slovenska grča, kakršnih ne živi več mnogo. Na Frana Levstika si se nehoti spomniti, če si ga poslušal govoriti: tako klena in prijetno doneča je bila njegova beseda.

Ni bil od onih površnežev, ki živijo le za malenkosti vsakdanjosti — globoko se je zagrizel v življenje že v rani mladosti, kajti izredno težka in naporna mu je bila pot. Sam se je moral prebiti, kakor premočni naši ljudje — a bilo mu je težje ko drugim, kajti ni znal upogniti tilnika, da bi iz tega izvelik svojo korist.

Velika duša je bil. Silno hrepenenje po lepoti je bilo v njem. Zdelo se je, da je prišel v svet iz zvezdanih stalnicami ga je privela v duhovni svet. Globok in prostodušen obnem, vedno svež in izviran v svojih mislih. Bil je skromen in enostaven, pristno naš človek; dobičina brez para. Ljubil je pravico, tisto pravo Kristusovo socialno pravico, ki je danes tako malo najdemo. Njegova uprav kategorična so-

čutnost in široko srce, teko dobro razumevali človeško bedo in revo kakor maločlovek drugo ga je napravilo prijatelja mnogim ponižanim in razžaljenim. Neupogljiv značaj, z druge strani pa mehka, umetniška, včasih uprav boheimska narava. Ni bil človek in umetnik današnjega kova, materialističnega jarma ni prenesel, preveč je občutil lepoto zvezdnatega neba in tajinstveno veličastje prirode.

Mil in rahločuten, proti krivici in hudobiji pa v trenutku neustrašno ves v ognju, robat po domače je često kakor Krpan s svojo mesarico udaril po človeški zlobi. Svojemu je znal biti kakor malokdo; njegove domisljice, ki so vedno vrnile po naši domači grudi, so zabavale vsakogar, ki je bil z njim v družbi. Lepa in čista njegova slovenska beseda je našla v njegovem mehkem, globokem baritonu čudovit zvok. Poslušal bi ga kot domačo pesem v daljni tujini.

Z eno besedo bi se najboljšje opredelil vso njegovo pojavo. Bil je slovenska duša, kakršno danes težko najdemo. Ni slučajno, da je bil med prijatelji poznan pod imenom Pane.

V šaljivi priliki je umel povedati tudi težko in bodočo resnico, ki je neredko zadel v živo. Morda so zato nekateri o njem mislili, da ni resen človek.

In tako se je zgodilo, da je pastirsko v najbolj zapuščenih dolinatskih župnijah, kjer vlada le krš in beda. Med svojimi farani je živel kakor Lev Nikolajevič v Jasni Poljani: vse brige in težave je delil z njimi. Ljubili so ga neopisno. Stali od tam, robati morščaki, plakajo za njim in govore, da niso nikoli imeli takega župnika.

Čeprav je z vso dušo živel za svojo stvar, si je njegovo srce le želelo od morske krši na zelene domače livade, med dehtenjo polja in šumeče gozdove slovenske zemlje. V zadnjem svojem pismu pravi: »Štiri leta je že minilo, odkar sem gospod in se z vsemi hudici, vrati in satani za svoje ovčice preteptam — moje srce pa tolikokrat pri vas doma vajuje in priliškuje. Žitju in bitju domače zemlje, v kateri se tudi ono tako lepo počuti in kanor si tolikokrat zaželi...« — Le ubogo mater je imel na tem svetu od svojih — in njo je zelo ljubil; že-

lel si je, kakor ona, k njej v domači kraj. Zdaj je ostala sirota sama in zapuščena. V njem smo vsi stili človeka velikih dejanj, oznanjevalca nove dobe. Roka Previdnosti mu je začrta druga

usodo: v valovih sinjega Jadrana je odšel. Večnemu solncu na proti — nam pa, njegovim prijateljem, ne bo nikoli mogla obrišati z oči solze neutешne boli in dušne žalosti za njim.

Na begu iz življenja

Število obupnih dejanj se zadnje dni stopnjuje

Ljubljana, 6. avgusta

Razpoloženje človeške duše je v neki vzročni zvezi s spremembami v toku časa in od nekdanj velja začetek pomladi — doba, ko se bude sile v naravi k novemu življenju in ko se srca žaljubljenec polnjuje z novimi upi — za sezono samomorov. Statistika v resnici pokazuje, da je v tej prehodni dobi največ primerov obupa nad življenjem, in zanimivo je, da se za dobrotno spoznanje manjši, slabotnejši plaz samovoljnih pobegov iz življenja pojavlja v dnevih, ko si jesen in zima podajata roko. Letosnja praksa pa je vrgla vse stare časovne veljave iz tečajev, pa ni čuda, da so tudi sredi poletja postali samomorji že vsakdanja malenkost.

Dve obupani ljubljanki

Včeraj smo poročali o žalostni usodi brezposelne služkinje Ivane Z., ki so jo našli v Tivoliju, ko je malo prej spila veliko količino lizola, danes pa so morali mestni reševalci spet dvakrat po enako žalostnem poslu. In značilno je, da je tudi danes v obeh primerih šlo za žensko. V 2. nadstropju Delavskega doma na Bleiweisovi cesti stanuje 38-letna Antonija Jakljeva, garderobierka v kavarni Union. Zadnje čase je bila precej boleha in je o svoji boleznii večkrat tožila tovariščam v službi. Govorila je tudi o tem, da bo napravila konec vsemu a nihče ni njenih besed tako resno jemal. Davi se je v spalni srajci pojavila na hodniku doma in je bila videti orece zmedene. Vrnila se je v sobo, malo pred 10 pa se je povzpela na okno in iz drugega nadstropja skočila na dvorišče, kjer je nezvestna obležala na tlaku iz Delavskega doma so takoj telefonirali po reševalce, ki so prihiteli z avtomobilom in Jakljevo prepeljali v bolnišnico. Tam so ugotovili, da ima zlomljeno levo nogo, hudo pretresene možgane in še druge notranje poškodbe. Njeno stanje je smrtonosno.

Malo prej — okrog 8. — so bili reševalci poklicani na Sv. Petra cesto kjer je 34-letna Školastika K. izpila večjo količino joda. Nezvestno so Školastiko prepeljali v bolnišnico, kjer so ji izprali želodec in jo rešili nevarnosti. Nesrečna ženska je že nekajkrat sklenila račun nad svojim življe-

njem — in ni dolgo tega, ko je skočila v Ljubljano, a so jo reševalci o pravem času potegnili iz vode.

Zaloigra pod vlakom

D. M. v Polju, 6. avgusta

Peter Kuštrin iz Zaloga štev. 23, oče dveh neposkrbljenih otrok, priden delavec, je bil zadnje čase kakor živčno razvrat; njegova neprestana vznemirjenost pa poboljšala sta dali njegovi ženi hudih skrbi in zlih slutenj. Včeraj se je po njegovo stanje poslabšalo do obupa. V odtini duševni zmedenosti je sklenil, da se prostovoljno spoprime s smrtjo. Šel je na nasprotno na zalozski železniški most. Ni dolgo čakal na njo. Osebnik vlak 637, ki odpelje iz Ljubljane ob 18.23 je pridrvel hrumeč na most, da končala bomo Kuštrinovo življenje. Čudno ju naško je pogledal smrti v oči, ki se mu je v obliki lokomotive grozeče blizala. Pogled se je pod njo. Strahotno ga je razdeljala; odrezala mu je glavo in obe roki. Pogled na razmesarjeno truplo je bil grozen. O strašnem samomoru so obvestili ubogo ženo in orožniško postajo na Vevčah, ki je po komisijskem ogledu odredila prevoz trupla v mrtvašnico pri Devici Mariji v Polju. Kuštrin je bil 42 let star, italijanski državljan. Vsi sočustvujejo z nesrečno ženo in otrokoma.

Smrt v postelji izvoljenke

Podbrezje, 6. avgusta

V ponedeljek dopoldne se je v Podtabru pri Podbrezjah ustrelil Alojz Kravanja, tovarniški delavec iz Dolenje vasi pri Podbrezjah, zaposlen v tovarni KID na Jesenicah, star 26 let.

Kravanja je imel že več let ljubavno razmerje z neko kmečko lepoticco iz Podtabra. Pred kratkim pa je dobil tekmeča v ljubezni in tudi dekle ga je začelo zavračati. V ponedeljek dopoldne se je ne pričakovano pojavil na dekletovem domu in zahteval od nje, da mu končno pojasni, če ga še ljubi ali ne. Ker mu je dekle izjavilo, da ljubi drugega, ga je to silno razburilo. Pričela sta se ruvati po sobi, nakar ji je zagrozil, da jo bo ustrelil. Dekle se je njegove grožnje ustrašilo in pobegnilo iz sobe. Sam pa se je vlegel v njegovo posteljo in si pogljal kroglo iz samokresa naravnost v srce. Obležal je mrtve.

Tihotapec je streljal na dva finančna preglednika

Za to se bo moral pokoriti 1 leto in 2 meseca

Celje, 6. avgusta

Pred tričlanskim senatom okrožnega sodišča v Celju se je zagovarjal danes 32-letni poljedelec Franc Gobec iz Pečice pri Šmarju pri Jelšah. Franc je znan tihotapec. Orožniki in finančni organi se pri njem že večkrat izvršili hišne preiskave ter ga stalno nadzirali. Dne 29. oktobra 1936 ponoči sta finančna organa Josip Nahbar in Anton Began prežala v Pečici v zasedi na Gobca zaradi suma tihotapstva. Takrat je nekdo streljal na oba finančna organa, ni se pa dalo ugotoviti ali je bil storilec Franc Gobec ali kateri drugi iz njegove družbe. Zadevno kazensko postopanje je bilo zaradi pomanjkanja dokazov ustavljeno.

Lansko pomlad je Nikola Dragosavljevič, ki je bil zaupnik finančnih oblastev v zasledovanju tihotapcev, izvedel, da Franc Gobec tihotapi saharin. Zato ga je obiskal na njegovem domu v Pečici in se mu predstavljal za trgovca s tihotapskim blagom. Gobec mu je zaupal, da tudi on tihotapi saharin, in je Dragosavljevič obljubil, da mu bo dobavil večjo količino tega prepovedanega sladila. Gobec je lani 15. maja pisal Dragosavljeviču v Zagreb, da ima na razpolago več kot 20 kg saharina po ceni 465 din za kg, in ga povabil, naj pride 17. maja k njemu v Pečico po blago Dragosavljevič je o tem obvestil finančne organe v Zagrebu. Finančna preglednika Nikola Blagović in Mihajlo Rudović sta nato 17. maja odpotovala v Dragosavljevičevem spremstvu v Podplat pri Kosternici. Tam sta finančna preglednika počakala, Dragosavljevič pa se je podal v Pečico h Gobcu in mu naročil, naj prinese saharin zvečer na točno določeno mesto v Podplat. Dragosavljevič se je nato vrnil v Podplat in je obvestil oba finančna organa o tem dogovoru.

Pozno zvečer se je Gobec pripeljal z nekim moškim na kolesu v Podplat. Dragosavljevič pa se je skril na neko dvorišče. Finančna preglednika, ki sta bila v civilu, sta ustavila Gobca in njegovega spremljevalca ter vprašala Gobca, koliko je ura in kod vodi pot v Zagreb. Takoj nato pa se je pripeljal s kolesom še 15-letni Vinko Strah, ki je imel v nahrbtniku saharin. Finančna organa sta Straha takoj prijel. Ta trenutek pa sta Gobec in njegov spremljevalec zavrgla kolo in zbežala nato pa je začel Gobec iz razdalje 10 do 15 korakov streljati z vojaško pištolo proti finančnim preglednikom, ki sta držala Vinko Straha. Finančna preglednika sta se vrgla na tla in začela streljati na Gobca ter ga slednjič pregnala. Slučajno je privozil mimo avto, na katerega sta finančna organa načela Straha in ga prepeljala na orožniško postajo v Rogaske Slatine. Tam je Strah priznal, da je dobil saharin od Franca Gobca.

Lani 31. julija je šel Gobec z Vinkom Strahom h glavnemu oddelku finančne kontrole v Šmarju k zasliševanju. Gobec je pred zasliševanjem zagrozil Strahu, da ga bo ustrelil, če ne bo svoje prve resnične in za Gobca obremenilne izpovedbe preklinal. Pod vtisom te grožnje je nato Strah pri zaslišanju izjavil, da Franca Gobca sploh ne pozna in da mu Gobec ni izročil saharina. Posledica preklica je bila, da je pristojno finančno oblastvo obsodilo Vinko Straha zaradi tihotapstva saharina na 23.000 din globe, pravi storilec Franc Gobec pa je bil oproščen. Vinko Strah se je proti obsodbi pritožil na Državni svet.

Franc Gobec je bil zaradi zločinstva po § 201-I. k. z. in zaradi prestopka po § 242. k. z. obsojen na 1 leto in 2 mesca robije.

Kulturni pregled

Časovno in nadčasovno

Pred tremi leti je priredil neki tuj list med književniki in znanstveniki raznih narodov anketo o zdravljenuj duhovne krize s knjigo. Duhovna kriza — to je bil takrat skupen imenovalec za celo vrsto bolehnih pojavov v kulturnem in moralnem življenju narodov. Minilo je razsorzeno malo časa in že se zdi ta pojem — v primeri s tem, kar danes tare in pretresa svet — naivno zmeren, idiličen, izrazito smirnodoben.

Omenjena anketa mi je te dni prišla znova od rok. Takdi odlični papirji so včasih močno zanimivi: ob njih lahko nermimo tempo našega zgodovinsko prelomnega časa. Samo tri leta so stare te po naključju ohranjene strani tujege lista, in že se zdi, da so ljudje, ki so tedaj odgovarjali na anketo, z vsemi svojimi idejami nekje zelo daleč. Večine njih niti ne vidimo več skozi temo vojne časa: kje so zdaj ti profesorji Sorbonne, belgijski znanstveniki, holandski pisatelji, poljski in češki intelektualci itd.?

Dobrodi ki dejstva drve preko vseh včerajših definicij kakor pošastna povodenj čez zoreča polja in mirna solišča. Mar ne bi bilo nekam naivno, skoraj že čez mero naivno, če bi danes vpraševali ljudi: kako naj s knjigo odpravimo krize in katastrofe naših dni? V teh petih stoletjih, odkar obstoji tiskana beseda, se ni morda nikdar v toliki meri pokazala njena onemoglost. Tisk je bil nekoč revolucionaren

pojav, ki je temeljito spremenil obličje človeške civilizacije. Danes se zdi kakor staromodno orožje, ki ima le še podrejeno vlogo med silami našega časa. Mnogi se zaskrbljeno vprašujejo, ali ostaja v bodočem svetu sploh še kaj sončnega prostora za književnost in knjigo? Kaj more, postavimo, Platon zoper zlo naših dni?

In vendar je treba misliti na Platona in še na mnoge druge — vsemu času navkljub! Ni dvoma, da nas v teh dneh obdaja z železnim obročem časovno, aktualno, danes veljavno ter pritiska na nas s toliko močjo, da sploh ne vidimo tistega, kar moli z neovrgljivo nujnostjo nad meglo naših dni. Ne vidimo tega, kar ne bo umrlo z nami, ker ni nastalo z nami in z našim časom in ker sploh ni združeno z našimi razmajanimi sestavi in napravami.

Prav zaradi mučne in oblastne nadmoči časovnega nad vsem, kar mislimo in čutimo, kar doživljamo inter spem et metum, bi bilo treba pogosto, da redno misliti na nadčasovno: to, kar presega okvir časa in méno rodov. Ni treba verovati v namišljeno večnost človeških zadev, v neomejeno veljavnost vrednot, ki jih je ustvaril človek in ki so — kakor vse človeško — krhke in drobljive pred večnostjo, podvržene zakonu minljivosti in spremembe. Vzlic vsej vzdržnosti v našem stališču na sproti večnim človeškim vrednotam, ki je zanje nekaj tisočletij nazaj ali naprej nezadostno časovno merilo, se moramo

vendar nenehno zavedati, da so nekatere stvaritve človeškega genija neizmerno večje in neskončno trpežnejše od še tako važnih časovnih dejstev. Ne bi smeli pozabiti, da so za naše življenje, ki je le skromna minuta na uri vesolja, najpo potrebnosti tudi nadčasovne vrednote. Brez njih bi bilo človeško življenje še težje in še bolj mračno. Zato bi si bili morali zlasti za sedanjí čas postaviti pravilo, da posvečamo vsak dan nekaj časa nadčasovnemu: da ne bodimo samo aktualisti ali preveč aktualni.

André Gide je napisal ob neki priliki naslednje besede: »Čim več se bavim z mučnimi vprašanji današnjega časa, tem silneje čutim potrebo, da se vsako jutro in vsak večer poglabim v razmišljanje o nečem, kar ni odvisno od časa. Brezpogojno moram imeti v sebi čustvo trajnosti, se pravi, čustvo, da obstoji nekaj, kar ostane kljub vsem žilicam in poizkušanjem neprizadeto: dela, ki jim vremenoma časa ne more do živega.« Telesu je treba vedno nove hrane, duha pa zahteva truhla, ki se nikdar ne stara...»

Vzlic vsem usodnim dejstvom našega časa, ki vrtoglavje spreminjajo svet in življenjske pogoje; vzlic vsej navidezni onemoglosti tiskane črke pred vulkanskimi pojava časa, se vendarle neugnano vračamo h knjigam. Dobro vemo, da njihove črke ne utorjajo korakov zgodovine, zlasti še ne, kadar in kakor bi mi hoteli. Njihove črke pa so nam lahko še vedno luč, ki sveti v temi naših dni, lux in tenebris.

Pri knjigah moramo še prav posebno razločevati med časovnim in nadčasovnim. Tudi v njihovem svetu je potrebno časovno, kakor je našemu telesu potreben vsakdanji kruh. Treba je spoznavati in zasledovati tok naših dni, proučevati njegova

nova dejstva, opazovati nove inačice stvarnosti in iluzij, ki se prepletajo na valoviti površini časa. Toda prav tako nam je potrebno nadčasovno: potreben je tisti duhovni kruh, ki se ne stara, ne spletni in ne strhni kakor toliko še včeraj novih, aktualnih, na videz trepnih stvaritev.

Vsaka, kdor hoče obvarovati svojemu duhu nekaj večne luči — in brez nje naj bi ne bilo nobenega hrama človeške inteligence — mora po glavem vzgledu prebrati sleherni dan vsaj nekaj strani knjige, ki presega čas. Ne pozabljajmo nadčasovnega! V vsaki knjižnici bodi posebna polica odmerjena nadčasovnim knjigam, večno dobrim avtorjem, učiteljem modrosti, lepote in duševnega miru. Plinji mlajši pripoveduje v pismu Gallusu, da je imel v svojem Laurentinumu posebno sobo za knjige, »ki jih ne čitaš samo enkrat, marveč jih prebiraš vedno znova«. Imeti, ljubiti, prebrati take knjige — to je najvišja dolžnost in najslajše zadovoljstvo čitatelja, ki se je skozi milijone dnevu namenjenih besed preril k svetlim, čistim, visokim vrhovom človeške misli in občutil na njih sonce večnosti!...

Velika bibliografija

znanstvene literature

Odveč bi bilo poudarjati pomen bibliografskih priročnikov za vsakogar, kdor se hoče orientirati v knjižni produkciji; ta pomen je tem večji pri znanstvenem delu, kjer je razgledanost po strokovni literaturi ena prvih zapovedi. Zaradi tega je pri nas, kjer se nemška znanstvena knjiga poleg domače vključuje med pripomočke znanstvenega dela, vredna zabeležbe izdaja obsežnega bibliografskega priročnika »Ergebnisse deutscher Wissenschaft 1933—

1938. Herausgegeben von Dr. Adolf Jürgens. Essener Verlagsanstalt, 782 str.

Iz celotne nemške knjižne produkcije, ki je obsegala v letih 1933—1938 okrog 141 tisoč 680 novih izdaj, ni bilo lahko izbrati podatkov, s katerimi naj bo ustrezno znanstvenikom raznih strok. Samo knjižničar take razgledanosti in izkušnje, kakor je dr. Adolf Jürgens, ki vodi zavod za Nemško-inozemsko knjižno izmenjavo, je mogel izvršiti delo, s katerim bo imel veselje vsak, kdor je doslej pogrešal tak preproten priročnik. Omenjeni zavod izdaja že od 1.1933 mesečne seznane novih znanstvenih publikacij v nemškem jeziku, ki so namenjeni predvsem inozemskemu znanstvenemu svetu. Potreba celotnega pregleda najvažnejših izdaj, razdeljenega po strokah in prejemnega v knjigo, je ostala slej ko prej preveč. S pričujočo publikacijo, ki so jo po ljubeznivi pozornosti Nemško-jugoslov. društva v Berlinu prejeli tudi nekateri naši kulturni delavci, je bilo ustrezno želji po bibliografskem priročniku te vrste.

Delo je zanimivo že po ureditvi in pregledni razvrstitvi ogromne snovi. V prvem poglavju so knjige splošnega značaja: bibliografska dela, enciklopedije, spisi o visokih solah in raziskovalskih zavodih, o knjigah in pisavi, o knjižničarstvu, novstvu in ob koncu seznam novih časopisov. V drugem poglavju je zastopana filozofija ločeno po vseh svojih disciplinah, dalje psihologija in pedagogika, v tretjem splošna verska zgodovina in teologija (katoliška ločena od protestantske), nato pa prava, gospodarske, socialne in delovne vede, jezikoslovje (ločeno po velikih jezikovnih skupinah), nemška literatura sodobnosti v izboru, etnologija, narodopis in znanost o rasah, zgodovina, narodno-socialistična li

Domače vesti

* Opombe k banovinskima tečajema za slovensko glasbeno dela in za besedilo za slovensko opero. Na prošnji raznih interesentov in na opombe v listih ob priliki razpisane natečajev za slovensko glasbeno dela in za besedilo za slovensko opero, pošilja kraljevska banska uprava sledeče pojasnilo: Skupna nagrada v višini 20.000 din za glasbeni natečaj in za opero libreto sicer ni velika; višina nagrad je pač v okviru proračunske možnosti in v sorazmerju z razpisanimi literarnimi in likovnimi banovinskimi nagradami. Natečaj za slovensko opero je združen z natečajem za oratorijsko delo, ker nam primanjkuje tudi takih del. V primeru slabega odziva naših opernih skladateljev je dana tako možnost, da se nagradijo tudi oratorijska dela. Rok za natečaj poteče 31. marca 1941, ker se s tem dnem zaključijo banovinske proračunske leto. Komur se zdi rok prekrat, ima itak možnost, udeležiti se prihodnjega tekmovanja, ker se razpisujejo nagradna tekmovanja vsako leto. Za opere in za libreto je rečeno, da imajo prednost ona dela, ki obravnavajo snov iz slovenskega narodnega življenja. Pri tem seveda niso izključena dela iz slovenske zgodovine in mitologije. Pri besedilu za opere se zahteva, da je izvirno in doslej še neuporabljeno. Zato se ne bodo upoštevali prevodi, ne dela, ki so bila že v celoti objavljena, prav tako na tudi ona ne, ki so bila že komponirana. Namen razpisa je namreč, da pridejo naši skladatelji, ki se zaradi pomanjkanja primerne operne besedila niso mogli v teli meri udeleževati do novih libretov. Razsodišče, ki bo določevalo nagrade za besedilo za opere, še ni imenovano, sestavljeno na bo iz naših literarnih in glasbenih strokovnjakov.

* Zadušnica za Stjepanom Radićem. Vodstvo HSS v Zagrebu je pozvalo vse pristaje, naj prisostvujejo zadušnicam za pokojnim Stjepanom Radićem, ki bodo 8. t. m. v vseh krajih banovinske Hrvatske, v počastje Radićevega spomina je vodja Matice hrvatskih gledaliških prostovoljcev g. Ernest Radetić napisal gledališko igro o tragični smrti Stjepana Radića. Igra je imenovana: »Ostani z nami!« Režijo je prevzel intendant zagrebskega narodnega gledališča g. Aleksander Freudreich. Igra bo 8. t. m. oddajal zagrebski radio.

Vlacet kis
ZA VIJAGANJE SOČIVJA
BREZ KUHANJA, ZANE-
SLJIVO KONZERVIRANO
VLOŽENE KUMARCE,
GOBE, FIŽOL I.T.D.
DROGERIJA
KANC
LJUBLJANA
MARIBOR

* Največja dražba v Vrhu. Zadruga srbskih gospodarjev v Vrhu je te dni kupila na javni dražbi največji ondotti hotel »Srbijo« in to za 1.200.000 din. Hotel »Srbijo« sta proti koncu preteklega stoletja zgradila brata Aleksandrovića iz ugledne srbske družine. Ker je bil hotel postavljen na najlepšem mestu, je madžarska oblast lepega dne proglasila, da del hotela nabiba k padcu. Tako sta morala brata Aleksandrovića prodati impozantni hotel daleč pod ceno Židu Davidu Glückmannu, ki je

mi dnevi se je napotil iz Bijelog polja v Jablanico sprevod svatov po nevesto. Po poroki sta šla mlada zakonca v njuno sobo, pred hišo pa se je razlegla pesem veselih svatov. Smajo je vzel Fatimo za roke, tedaj pa se je nenkrat zresnil in se zastrmel v levico svoje žene, ki so ji manjkali trije prsti. Po poročni noči je izjavil staršem, da ne more živeti ob pohabljeni ženi. Fatima, ki je slisala te besede, je tiho šla iz hiše in med tem ko se je razlegalo vriskanje svatov, je poiskala miru v hladnih valovih Neretve.

* Smrt pod mlatinim strojem je našel 38letni lastnik stroja Andrija Macko iz Sida. Njegov strojničar Jovan Stojković je bil skočil s stroja, da bi ustavil mlatinico, ki se je odklopila in zadržala po strmi cesti. Macko je skušal skočiti na stroj, a je padel pod kolo, ki mu je zdrobilo glavo. Močno je prizadet tudi Stojković, ki mu je kolo zdrobilo nogo. Nesreča se je pripetila blizu vasi Gibarca pri Vinkovcih.

* Črešnja je drugič zvezela. Na vrtu posestnika Martina Forška v Mihovljanu pri Varaždinu raste nenavadna črešnja, ki je začela zdaj drugič cveteti. Če bo lepo vreme še nekaj časa trajalo, bodo pri Forških lahko obirali druge črešnje. Šaj prvih je bilo presneto malo.

* Skrivnostni zločin v neznani vasi. V nedeljo so pripeljali v zagrebsko Zakladno bolnišnico 11letnega fanta Miho Tkalića, ki je dobil dva strela v trebuh. Pripeljali so ga iz Velikega Trgovišta. Deček je še zmerom v nezvesti, a ljudje, ki so ga pripeljali, so brez sledu izginili in nihče ne ve, kako je prišlo do te hude nesreče ali zločina.

* Delavec je padel s krova nove palače. Dom poštnih uradnikov, ki ga gradijo v Zagrebu, je terjal prvo žrtev. V ponedeljek dopoldne je naenkrat izgubil ravnotežje delavec, ki je delal na robu krova. S strašnim krikom je padel v globino in nezvesten obelzel na pločniku. Dobil je tako hude poškodbe, da je med prevozom na kirurški oddelek izdihnil.

* Vlak je pregalil »mekci voz«. V nedeljo zvečer se je pripetila na progi med Bosansko Krupo in Bosanskim Novim železniška nesreča. Vlak je vozil proti postaji Vidovici. Službojuči železničar je po zabil spustiti na cesti zavoro. Prav ob tem času so se peljali čez progo kmetje, ki so se vračali s sejma. Trije vozovi so srečno prispeli čez progo, ko pa je vozil preko tračnic četrti voz, je pridrvel vlak in ga odbil. Kmetje na vozu so k sreči dobili le lažje praske, samo eden je hujše poškodovan.

* Tri smrtne nesreče v kamnolomu. V nezaščitenem kamnolomu v vasi Kalniku so trije kmetje lomili kamen za gradnjo vinske kleti v Kalniku. Naenkrat se je na vse tri porušila plast kamena in zasula kmeta Odorana in Denzića, ki sta obležala na mestu mrtva, Ivana Skočca pa so hudo ranjena prepeljali v bolnišnico, kjer je v nedeljo izdihnil. Smrt treh nesrečnih žrtev nezaščitenega kamnoloma je vzbudila v Kalniku splošno žalost.

* Varujte svoje zdravje in zahtevajte izrečno samo O. K. ameriško gumo. Zavrnite slabe potvorbe, to je v vašem interesu! (—)

Iz Ljubljane

* Bolniška blagajna mestnih nameščenov ljubljanskih je ustanovljena v počastje spomina svojega dolgoletnega nemornega nameščnika in tovariša mestnega višjega svetnika dr. Fuxa Rika »Skld dr. Fuxa Rika«, z namenom, da se bodo iz tega sklada podpirali najbolj potrebni bolni in revni člani Bolniške blagajne mestnih nameščenov ljubljanskih. Sklad bo upravljal načelnost bolniške blagajne. Prispevki v sklad naj se blagovolijo nasloviti na Mestno hranilnico ljubljansko v »Fuxov sklad«.

* Nekaj dni smo uživali prijetno, vedro, sončno vreme, da je bila to že kar pravcata izjema v letošnjem neugodnem poletju. Zlasti pretekla nedelja je poslužila številnim izletnikom in kopalcem, da so se naužili čarov zelene prirode, ki je letos izredno bujna. Včeraj jutraj pa je že spet nastopila zamera, nebo se je pooblačilo, čez polno je bilo nebo sicer spet sinje in je solnce toplo prigrigvalo, v ozračju pa se je prekuhalava soparica, ki je obetala skorajšnjo novo spremembo vremena. In res se je kmalu popoldne nebo spet zamrežilo in je proti 18. uri osvežil ljubljano rahel naliv.

* Nova petnadstropna hiša je zrasla v Dukičevem bloku. Stavbno podjetje »Tehnac« je zgradilo trdki Jos. Zalta, vetrarstvo iz železnice, med Gajevjo in Puharjevo ulico močno petnadstropno hišo, ki se dotika šestnadstropne zgradbe, dosedaj imenovane Gajeva šte. 2a. Ta ulica prav za prav še nima pravega imena. Visoka zgradba, v kateri bodo spodaj trgovski lokali, v petih nadstropjih pa udobni stanovanjski prostori, se razteza prav do Puharjeve ulice, ki bo s to novo palačo prišla še do prave veljave, ko bo morala pasti prednja žilčeva stavba. Delavci bodo ob dogotovitvi zgradbe do strešnega stola pili še ta teden običajni likof.

Tik pred vojno se je pojavilo trozvezdje genialnih pesnikov, kakor bi hotelo obnoviti sijaj madžarske poezije iz leta 1840. Endre Ady je najodličnejši impresionist, nemara največji v 20. stoletju. Je venomer v boju, kolebojač med Bogom in satanom, med domovino in Parizom, med ekstazo in obupom. Ločuje se od vseh drugih po svoji močni individualnosti in izvirni umetnosti. Imel je ogromen vpliv na madžarsko mladino med letom 1910 in 1920, prav kakor Dezső Szabó, veliki ekspresionistični romanopisec, avtor romana »Prevrnjena vasa«.

Pesnik in romanopisec Dezső Kosztolányi je sila kulturen, rahločuten in čustven. Dosega popolnost ne z vulkanskimi izbruhi temperamenta, marveč z zavestno in disciplinirano umetnostjo; pri tem pa ne postane enoličen, ker vse njegove spise prepeva prikupna melanholija in jim daje pravo mero in ton. Mihály Babits, pisatelj izrazito latinskega duha, prehaja iz skoraj objektivne poezije v čistega esteticizma h globoko človeški, skoraj humanitarni poeziji. Babits in Kosztolányi sta velika kot proizasta (roman, esej) in kot pesnika.

Tudi transilvanski kraji, ki so po letu 1918 pripadli Rumuniji, so dali madžarski književnosti več dobrih pisateljev: Aprily, Reményik, Mécs, Nyírő in Tamási so najbolj značilna imena. Tako so se odrezane veje lepo razvevale. (Po Janosu Henkissu v zborniku »Ungaria d'oggi, Edizioni Roma, 1939.)

Popravi! V članku Frana Žižka »Slovensko gledališče« (Jutro, 6. t. m.) je ostala

PREMIERA Ljubezen ne zarjavi!

Ljubzenske romance
Roman žene, ki je v svojem osemnajstem letu poklonila srce mlademu študentu, od katerega ji je usoda ločila, po desetih letih je pa sprevidela, da pripada le samo njemu. — V glavnih vlogah: Joan Bennett, Henry Fonda, Alan Marshal in drugi!
Blagajna odprta od 15. ure dalje.
Predstave ob 16., 19. in 21. uri!

NOVO! OD NARVIKA DO PARIZA

Filmska reportaža vojnih dogodkov, snimljenih po vojakh P. K. odredov iz prvih, najopasnějšíh položajev! — Predprodaja vstopnic od 11. do 12. in od 15. ure dalje.
KINO SLOGA, tel. 27-30. — Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri

— Najden denar. Najdena je bila manjša vsota denarja. Lastnik naj se zgasi pri upravniku glavne pošte.

— Dve nesreči. Včeraj popoldne so mestni reševalci pripeljali na kirurški oddelek 41letno Izabelo Hermerjevo, ženo strobovode državnih železnic iz Podmilščakeve ulice. Peljala se je s kolesom in tako nesrečno padla, da je dobila precej hude poškodbe po glavi. V Medvodah pa se je primerila hujša nesreča pri delu. Delavec Karel Stalc, zaposlen pri stavbeniku Kožuha, je koval kramp, pa mu je spodletelo in se mu je kramp zasadil v trebuh.

Pravilnik o vzgoji šolskih vrtnaric

»Službene novine« od 5. t. m. so objavile pravilnik o izobrazbi šolskih vrtnaric. Otvorijo se tečajji v učiteljskih šolah v Ljubljani, Sarajevu, Novem Sadu, Kragujevcu, Aleksincu, Cetinju in v Beogradu. Stroški pripadajo zadevnim banovinskim proračunom, v Beogradu pa ministrstvu prosvete. Namen izobrazbe otroških vrtnaric je, da bodo kot strokovne vzgojiteljice lahko delovale v zabaviščih, zavetiščih, dečjih domovih in drugih otroških ustanovah in da bodo tako pomagale vzgajati zdrav narodni naraščaj. Tečaj traja od 11. septembra do 28. junija in se deli v dva semestra. Po zaključku predavanj se kandidatinje klasificirajo po predpisih, veljavnih za učiteljska.

Kandidatinje se sprejemajo po natečaju, ki ga razpišejo ravnatelji učiteljskih šol. Prošnje je treba vložiti do 11. septembra, v izjemnih primerih lahko banska uprava dovolijo vpis do 10. oktobra. V posamezni tečaj se lahko sprejme 20 do 30 kandidatkin, ki so dovršile štiri razrede gimnazije z malo maturo ali meščansko šolo z zaključnim izpitom. Imeti morajo najmanj 17 let, biti morajo dostojnega obnašanja, zdrave, imeti morajo dober glas in dober posluš. Prednostni imajo kandidatinje, ki so dovršile gospodinjski tečaj. Prošnji je treba priložiti izpisevalno o dosedanjem šolanju, krstni list, navedeno spričevalo in kratak opis dosedanjega življenja. Kandidatke, ki se po treh mesecih ne izkažejo za sposobne, se odpustijo.

Tržiško občinsko gospodarstvo Vsi sklepi so vedno soglasno sprejeti

Tržič, v začetku avgusta Po treh mesecih je bil nedavno sklican v mestno posvetovalnico občinski odbor, da posluša poročilo predsednika in da izrazi svoje soglasje s sklepi, katere je sprejela občinska uprava. Kakor po navadi, je obsegalo tudi to pot predsedniško poročilo največji del zapisnika. Kr. banska uprava je potrdila občinski proračun in uvedbo novih občinskih trošarin na bombaž, surove kože, jeklo, železo in električni tok. V proračunu predvideni donos teh trošarin je 544.000 din in je sklenilo predsedstvo občine s trošarinskimi zavezanci sporazum za pavšalne zneske. Tvrška Glanzmann & Gassner bo plačala 400.000 din, delavska usnjarska zadruga Runo 32.000 din, brata Verbič, usnjarna, 24.000 din, Fran Zagar, usnjarna, 2.400 din, Ahačič Kajetan, tovarna kos, 5.500 din in Karel Globočnik, tovarna kos, 2.500 din. Manjkajoči znesek bo prinesla trošarina na električni tok, ki ga bodo plačali lastniki central in potrošniki.

Dalje navaja poročilo, da plačuje občinska blagajna v redu svoje obveznosti. Dolgovi prejšnjih občinskih odborov so popolnoma plačani, danes obstoja le še dolg pri Suzorju v znesku dveh in pol milijona dinarjev, ki pa se je z rednimi odplačili znižal na 2.107.000 din in pa dolg na šetnivo posestvo, ki se je znižal od 200.000 na 96.186 din. Tudi računski zaoznanji iz lanskega leta so z nekaterimi izjemami plačani.

Sredi svojega poročila je podal predsednik v zadnji seji objavljeni obračun adaptacijskih del v mestnem domu. Proračunani stroški so znašali 1.644.485 din, dejanski izdatki 2.079.274, kupnina za poslopje 800.000 din. K tem stroškom je treba priračunati še honorar arhitekta, eno anuiteto Suzorji, takse za kupno pogodbo in

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM V ŠISKI, telefon 41-79

Film dunajske glasbe in humorja

DUNAJSKI ZVOKI

Dražestna Lizzi Holzschuh v svoji najsimpatičnejši vlogi.
V glavnih vlogah: Lizzi Holzschuh, Leo Slezak.

Predstave: danes ob pol 9. uri in jutri ob pol 9. uri.

Solanje se deli v splošno, strokovno in praktično. V splošno solanje spadajo: verouk, narodni jezik, narodna zgodovina in zemljepis Jugoslavje. Strokovni predmeti pa so: vzgojslovje, biologija in higiena, nauk o otroških vrtcih, ročno delo, risanje, petje in recitacije, telovadba ter praktične vaje v zabaviščih in raznih večjih ustanovah. Šolski red predpiše prosvetni minister. Pouk se vrši v prostorih, ki jih stavi na razpolago ravnatelj učiteljske šole. Najbližji otroški vrtci velja za večbališče. Stalno nadzoruje tečaj ravnatelj učiteljske šole, učitelji pa so z učiteljskega, nadalje ena izmed otroških vrtnaric in šolski zdravnik. Za posamezne predmete se lahko postavijo honorarni učitelji.

Kandidatinje, ki z dobrim uspehom dovršijo tečaj, položijo izpit za otroške vrtnarice. One, ki dobijo na koncu tečaja slabo oceno iz enega ali dveh predmetov, lahko opravijo popravni izpit po zaključku tečaja, preden so pripuščene k izpitu za otroške vrtnarice. One, ki so slabo ocenjene iz treh ali več predmetov, se odpustijo z ravnateljevim spričevalom, da so tečaj obiskovale, a ga niso absolvirale. Izpiti se vršijo vsako leto od 6. do 28. junija. Pravilnik za izpit predpiše prosvetni minister. Izpit lahko opravljajo tudi one kandidatinje, ki so do 1. septembra 1940 najmanj leto dni službovale v kakem otroškem vrtcu ali podobni otroški ustanovi.

zemljknižni prenos, visoke gradbene takse, stroške notarja in advokata, opreme tržnice, telefonsko instalacijo, električni aparat za čiščenje itd., tako da znašajo celotni stroški za mestni dom 3.101.697 din. Računi so po veliki večini že plačani, občina dolguje le še trdki inž. Josip Deček 88.000 din, soboslikarju Ježku 12.000 din in tesarskemu mojstru Stritihu 8.000 din.

Občinski odbor je obračun brez vsake pripombe vzel na znanje. Iz zapisnika ni razvidno, ali je odbor obračun tudi odobril. Obračun sam in pa preoračun proračunov za pol milijona dinarjev sta prealnostna, da bi bilo zanje treba odobritve občinskega odbora. Dalje je povedal predsednik, da je hranilnica dravske banovine načelno že dovolila posojilo 600.000 din za tlakovanje cest in pojačanje vodovoda. Gradbeni minister je podpisal odlok, s katerim se odobri kredit za tlakovanje državne ceste skozi Tržič. Preden se prične s temi deli, pa je treba urediti vodovod in s potrebne cevi in armature že pripravljene. Dela se bodo začela takoj, ko bo posojilo dokončno odobreno. Občinska blagajna je bila pregledana od uprave v sejah dne 4. in 5. junija in izkazuje z 8. junijem saldo 21.241 din. Pouk obvezne temeljne vzgoje je oddala uprava učiteljskega obrtno nadaljevalne šole. Honorar je predviden v občinskem proračunu.

Vsa poročila, predloge, obračune in proračune sprejema večina brez debate in soglasno, tako lahko primerjamo naš občinski odbor državnemu zboru velike aktivativne države.

Pešec ima vedno prav

Prometni red Salt Lake Cityja v Združenih državah daje pešcem prednost v tolikšni meri, kakor menda nikjer drugod na svetu. Pri prehodu na cestnih križiščih imajo pešci v vsakem primeru prednost in avtomobiliste, ki se temu ne pokorijo, kaznujejo z globami ali zaporom.

R A D I O

Sreda, 7. avgusta

Ljubljana 7: Jutrnji pozdrav, napovedi, poročila. — 7.15: Veseli zvoki (plošče). — 12: Orkestralna glasba s plošč. — 12.30: Poročila, objave, napovedi. — 13.02: Same okrogle in veselo (plošče). — 14: Poročila. — 18.30: Mladinska ura: Slovenski literarni zemljevid VIII. (prof. R. Vodnik). — 18.45: Pesmice iz opere »Pri naši kočici« (plošče). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura: Civilna mobilizacija vasi. — 19.40: Objave. — 20.10: Tunis (g. V. Pinaut). — 20.30: Samospeve poje grč. Ksenija Kuševca, pri klavirju prof. M. Lipovšek. — 21.15: Kratki trio »Vesna«. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Koncert za klarinet solo, g. Franc Urbanec, pri klavirju prof. M. Lipovšek.

Beograd 19.40: Narodna glasba. — 20: Donizettijeva opera »Don Pasquale« (plošče). — Zagreb 17.45: Koncert orkestra. — 20: Hrvatska lirika. — 20.15: Večer Griegove glasbe. — Sofija 19.30: Laka godba. — 20.15: Valčki. — 21: Operni odlomki. — 23.05: Bolgarska glasba. — Praga 19.40: Operni večer. — 20.30: Veselogra. — 21.30: Plošče. — 22: Češka glasba. — Berlin 19.15: Koncertni večer. — 21.30: Koncert orkestra. — 23.10: Nočna oddaja. — Rim 19.15: Vesela muzika. — 20.30: Komorni koncert. — 23.15: Plea

teratura, kulturna zgodovina (arheologija, umetnostna zgodovina, glasba, gledališče, sport), zemljepis, medicina z vsemi svojimi panogami, prirodnoznanstvo (biologija, geologija, kemija, fizika), matematika, tehnika, poljedelstvo in gozdarstvo. Zaradi zaokroženosti so pri nekaterih strokah navedena tudi leto dni prej izšla dela.

Knjige so označene z vsemi poglavitnimi znaki (avtor, naslov, podnaslov, založnik, letnica, obseg in format) in pri vsaki je navedena tudi cena, kar seveda povečuje praktično uporabnost tega bibliografskega vodnika po obsežnih znanstvenih področjih nemške književnosti.

Pri tem priročniku je zanimiv razgled po vsej produkciji z njeno obilno strokovno razčlenjenostjo, pra kakor pregled po posameznih strokah, katerih vsaka ima vzlic omejenemu, relativno majhnemu časovnemu obsegu dokaj zanimivih novosti bodisi v obliki celotnih del ali v obliki specialnih študij in razprav. —

Zapiski

POGLED V MADŽARSKO KNJIŽEVNOST

Junaki največjega madžarskega pisatelja 19. stoletja Móra Jókai so nastajali ob vzorih velikih Madžarov srednje stoletja. Ti Jókajevi junaki so zopet s svoje strani inspirirali Madžare od leta 1850 do 1900 in dalje. János Arany je sicer koreninil v romantizmu, vendar je po mirni popolnosti svoje poezije in po objektivnosti in eleganci svoje umetnosti toliko klasičen kakor romantičen. Zaradi tega je njegova smrt pomenila konec velike dobe v madžarskem slovstvu. Na srečo pa tudi posled

ni bilo malo nadarjenih in celo genialnih literarnih umetnikov. Po Aranyu in Jókaiu se je madžarska literatura razcvetela v mnogo smeri.

V romanu je zavzel vidno mesto Kálmán Mikszáth, ki je obdajal svoje mlakavno pripovedovane epizode in anekdote z ironičnimi orisi presnavljajoče se družbe in s prikupnimi opisi severne Ogrske. Delo Géza Gárdonyia kaže kljub bistri jasnosti in preprostem stilu vso globino njegovega pripovedovanja, bodisi v zgodovinskih romanih »Egri csillagok« (Egberske zvezde), »Az Isten rabja« (Božji sužnji), »A láthatlan emberek« (Nevideni človeki), bodisi v sodobnih romanih ali ljudskih novelah, kakor je »Az én falum« (Moja vas). Starostna živčevna pisatelj Ferenc Herczeg je dovršen artist v romanih prav kakor v gledaliških delih: »Pogányok« (Pagani), »Az arany hegedű« (Zlata violina), »Az élet kapuja« (Vrata življenja), »Bisanzio«, »A kék róka« (Srebrna lisica) so dosegli uspeh ne le pri domačih, marveč tudi pri tujih pisateljih. Cecilia Tormay, ki jo je D'Annunzio počastil s prevodom njenih dveh »Grških novel«, je pisala velike romane, kakor sta »Emlerek a kövek között« (Ljudje med kamenjem) in »A régi ház« (Stara hiša). Ta pisateljica je leta 1919 s svojo knjigo »Bujdosó könyve« (Izgnano knjigo) prva naznanila novi nacionalizem in konec madžarskega boljševizma. Izmed množice imen je treba omeniti še Lajosa Zilahy, ime, ki je po pravici znano v zapadnih deželah: njegov roman »Két fogoly« (Dva ujetnika) in njegova gledališka dela razodevajo močnega opazovalca.

u— Zobozdravnik dr. Pirc Savo, nebatičnik, do 26. t. m. ne ordinira. (—)

Iz Maribora

a— Zahvala sotrudnikom pri slavnosti otvoritvi in blagoslovitvi ceste na Pohorje. Pripravljali odbor za blagoslovitev in otvoritev ceste Reka—Sv. Ane. Arah se prijazno zahvaljuje vsem, ki so kaj pripomogli, da se je ta slovesnost tako izredno lepo izvršila. Iskrena hvala pevcem, godbenikom, gasilem, avtomobilistom, motociklistom in vsem drugim društvom, zastopnikom oblasti, občin, okrajnih cestnih odborov, zvezi Maistrovih borcov, Tujsko-prometnih zvez ter sploh vsem, ki so na ta ali on način sodelovali, dali vozila na razpolago in s tem pripomogli do tako sijajnega uspeha naše prireditve. Pripravljali odbor zaradi velikega števila sotrudnikov ne more vsakemu posebej izreči zahvale in prosi vse, da vzamejo ta način zahvala na znanje.

a— Poroke. V Mariboru so se poročili prof. Mavricij Zgonik in gdč. Ana Womerjeva, učiteljica; Avgust Hrastrnik, poštni služitelj, in Katarina Hirzeva; Janez Debenak, ključavničar drž. žel., in Marija Zagerjeva. Bilo srečno!

a— Tudi riža je pričelo primanjkovati. V Mariboru je v zadnjem času le skrajno težko dobiti koruzno moko in riž, kar seveda najhuje čuti ravno revnejši sloji. Vsekakor je treba nujno nekaj ukreniti, da se prepreči stradanje revnejših slojev, ki niso bili v stanu, da si nakopičijo zalogo živil in drugega blaga, kakor so to storili oni, ki imajo na razpolago dovolj sredstev.

a— 750 litrov pokvarjenega vina so iz III. Oblastva so 45 letnemu posestniku Francu K. iz Slovenskih goric zaplenila dva sode vina, ki jih je hotel skrivaj pripeljati v Maribor. Pri analizi vina se je izkazalo, da je vino pokvarjeno in da je bila primešana škarnica. Zaradi tega so vino izlili, Franc K. pa se bo moral zagovarjati pred sodniki.

Dvajset let Sokola na Ježici

Pred dvema desetletjema, ko je imela Ljubljana poleg matičnega Sokola v Na-

rodnom domu samo še dve sokolski društvi, je vzklikla med mladimi somišljeniki sokolstva na Ježici misel, ustanoviti sokolsko postojanko tudi v severnem delu ljubljanske okolice. S sodelovanjem in pomočjo Sokola I na Taboru je bil ustanovljen na Ježici odtok taborskega Sokola. Z mladostnim navdušenjem in idealno požrvalnostjo se je kljub velikim težavam začetno sokolsko delo lepo ukoreninilo in se razvilo. Prva leta je bilo vse sokolsko delo osredotočeno v mali zgradbi poleg gostilne »Ruskega carja«. Tu so se vršili običajni sestanki in društvene prireditve. Po nekolikoletnem delu se je odtok pretvoril v samostojno sokolsko društvo in v petem letu se je društvu posrečilo kupiti opuščen delavnic v Stožicah.

Spospešno pridnostjo in požrvalnostjo vsega članstva se je spremenila zgradba v telovadnico in poleg nje sta bili dve sobi. Tu se je nadaljevalo pod ugodnejšimi pogoji započeto sokolsko delo. V dvorani je bil postavljen oder za razne dramske in druge namene. Nekaj let nato je podarila občina Sokolu še nekaj prostora, tako da so na njem pod isto streho napravili udoben oder. Telovadnica je bila potem odmenjena samo telovadbi.

Sokol na Ježici je v svojih društvenih prostorih priredil dolgo vrsto iger, telovadnih akademij in raznih svečanosti. Posebno se spominjamo tudi mladinskih iger, kjer je narodno zavedno učiteljstvo uprizorilo mnogostevne, na višku stoječe predstave. Raznovrstnih predavanj razne vsebine je bilo v Sokolskem domu veliko število. Razen dela v svojih društvenih prostorih je članstvo nastopalo pri raznih prireditvah doma in drugje. Ako se ozremo na vse delovanje Sokola na Ježici, moramo stvarno priznati vsemu članstvu zavednost in trud, ustvariti iz malega kar največ mogoče.

V nedeljo 11. avgusta ob obhajala društvo svoj 20letni jubilej, združen z javnim telovadnim nastopom. Društvo pričakuje, da se tega slavnega udeležijo vsi mnogostevilni prijatelji sokolstva. Izredni čas nam ne dovoljuje programsko propagandnih proslav, zato bo društvo v okviru skromnih razmer storilo vse, da bo 20letni jubilej dostojno proslavljen.

Gospodarstvo

Trgovinska pogodba s Slovaško

Kakor smo že poročali, je že prejšnji teden prišlo do uspešnega zaključka trgovinskih pogajanj s Slovaško, ki so trajali deset dni. V soboto so bile podpisane trgovinske pogodbe, klirinška in turistična pogodba, pogodba o rečni plovbi in veterinarska konvencija.

Tako smo dobili tudi s Slovaško prvo rečno trgovinsko pogodbo. Dosedanji trgovinski odnosi s Slovaško so bili začasnega značaja. Z izmenjavo not je bil lani 5. maja sklenjen začasnji trgovinski sporazum ki je določal, da ostanejo v glavnem v veljavi določbe prejšnje jugoslovnsko-češkoslovaške trgovinske pogodbe, dokler se ne sklene nova trgovinska pogodba med Jugoslavijo in Slovaško. Veljavnost tega začasnega sporazuma je bila potem ponovno podaljšana.

Ze kmalu po ustanovitvi samostojne Slovaške so se pričeli razvijati trgovinski odnosi s to državo in smo lani izvozili v Slovaško za 31,6 milijona din blaga, uvoz pa je znašal le 5 milijonov din. Letos se naš izvoz v Slovaško že znatno dvignil in je v prvem polletju dosegel 61,6 milijona din, uvoz pa je dvignil le na 12,7 milijona din.

Pri pogajanjih v Beogradu je bilo predvideno, da bo naš izvoz v Slovaško znašal

Polemika o podržavljenju Narodne banke se nadaljuje

Polemika o vprašanju podržavljenja Narodne banke zavzema vedno večji obseg. Oglasio se predvsem branitelji interesov delničarjev Narodne banke. Na ta izvajanja odgovarja sedaj v beograjski »Politiki« R. Bičanić, ki pravi med drugim naslednje:

»Zelo zanimivo je opazovati, kdo se vse javlja v zaščito malega števila delničarjev Narodne banke. Se bolj zanimivo je čitati argumente, ki naj služijo obrambi interesov delničarjev. Počenši od Tihomirja Panica, ki je bil nespretno iskren, do Zivka Popalovića, ki diskretno brani delničarje v imenu naroda, smo prišli končno od predstavnika iz najvišjega intelektualnega sveta dr. Mirka Kosića, ki učeno dokazuje, kako potrebno bi bilo, da g. Panic in njegovi zaščitniki nadalje vodijo Narodno banko. Nam pa se zdi, da ni potrebno z učenjsko zamotanimi trditvami razlagati tako enostavne stvari, ki so jasne vsakemu človeku, ki zna šteti.

Kot glavni argument navaja dr. Kostić, da sioni vodijo delničarje v Narodni banki na principu »delitve oblasti« in na tej osnovi se privilegirani korporaciji daje pravica, da otežkoča tiskanje bankovcev. Samo ne vem zakaj se 16 milijonov ljudi ne prizna pravica za tako vlogo, ki se priznava malemu številu bogatašev, če gre za stvar, ki se tiče vsega naroda. Kaj jih odlikuje, da imajo tako pravico.

Poudarja se dejstvo, da je država sama velik delničar Narodne banke, saj ima 11.907 delnic. Toda učeni zakonodajalci so stvar uredili tako, da ima država za svoj 11.907 delnic samo 200 glasov, 9 naslednjih delničarjev, ki imajo skupaj 14.313 delnic, pa ima 800 glasov. Gospod Tihomir

Panic ima s 1500 delnicami 100 glasov, in je vsak njegov dinar vplačane glavnice osemkrat močnejši nego dinar vplačane glavnice, ki pripada državi.

Šele lepša je stvar z delitvijo čistega dobička. Dr. Kosić je dejal, da dajejo delnice Narodne banke sorazmerno majhno rento, mi ljudje iz naroda pa vidimo, da so delničarji Narodne banke od glavnice 180 milijonov din dobili od leta 1920 do danes 437 milijonov din. Mar dr. Kosiću to še vedno ni dovolj.

Od leta 1922. do 1931. so dobili delničarji Narodne banke na dividendah 248 milijonov din, država pa je dobila 372 milijonov. Ta relativno povoljni odnos je bil spremenjen leta 1931 in so skrbni branitelji državnih interesov, delničarji Narodne banke dobili od leta 1931 do 1939 na dividendah 180 milijonov, država pa je dobila komaj 92 milijonov. Kakor vidimo delničarji dobro izhajajo, ko branijo »delitve oblasti«. V času največje krize je državi delež padel na letnih 4 milijona din, delci delničarjev pa je ostal skoro nedotaknjen.

Delniška glavica, ki so jo vplačali delničarji in znaša 180 milijonov, daje delničarjem pravico, da delijo posojila v znesku 2 do 2 in pol milijarde din s 5 in pol odstotnimi obrestmi. To je tako enostavna stvar, da ne potrebuje mnogo komentarja. Marsikaj bi se še dalo reči o tem, kdo deli posojila in komu in kakšni so ostali dohodki članov upravnega odbora in drugih odličnikov Narodne banke. V ostalem se zdi, da dr. Kosić ni ravno proti podržavljenju Narodne banke. pod pogojem, da jo bodo izvedli »posebno kompetentni strokovnjaki«.

rude se je v juniju držala še kolikor toliko na lanski višini in je znašala 62.170 ton (lani 64.360). Zaostajala pa je produkcija bakrene in svinčeno-cinkove rude, kajti bakrene rude smo nakopali le 74.240 ton (lani 85.960), svinčeno-cinkove rude pa 63.110 ton (lani 75.910). To nazadovanje produkcije je zanimivo v zvezi z najnovjšo uredbo o prisilni upravi rudarsko-topilniških podjetij, o kateri poročamo na drugem mestu.

Produkcija boksita ki je v prvih mesih po pričetku vojne zaradi onemogočenega pomorskega prevoza hudo nazadovala, se je v poslednjih mesih zopet dvignila in je v juniju dosegla 26.570 ton (lani 29.260). Tudi produkcija pirita je znašala le 9000 ton (lani 13.200), povečala pa se je produkcija kromove rude na 6950 ton (lani 4400), produkcija antimonove rude na 2200 ton (lani 1500) in produkcija surovega magnezita na 4600 ton (3400).

Omeniti je še produkcijo nafte, ki je v juniju znašala 82 ton (lani 70), in znatno povečanje produkcije zemeljskega plina na 295.000 m³ (lani 106.000).

Tudi statistika topilniške produkcije za znanjame nadalje znatno produktivno surovega železa, namreč 6820 ton (lani 4940). Produkcija bakra je znašala 3039 ton (3678), produkcija svinca 2754 ton (606), produkcija cinka 460 ton (396) in produkcija antimona 159 ton (96). Znatno povečanje produkcije svinca je v zvezi z obratovanjem nove topilnice svinca, ki jo je zgradila družba Trepča Mines.

Uredba o prisilni upravi rudarsko-topilniških podjetij

Ze včeraj smo na kratko poročali, da je v »Službenih novinah« objavljena uredba o prisilni upravi rudarsko-topilniških podjetij, ki jo je predpisal ministrski svet na predlog ministra za gozdove in rudnike. Uredba določa naslednje:

Vsa rudarska in topilniška podjetja, ki morajo po presoji ministra za gozdove in rudnike v javnem interesu neprekinjeno obratovati, ne smejo obratovanja ustaviti brez predhodnega odobrenja ministra za gozdove in rudnike. Da bi se preprečilo oviranje obratovanja ali ustavitve obratovanja v teh podjetjih lahko minister za gozdove in rudnike postavi prisilno upravo: a) na zahtevo lastnika rudarskega podjetja ali solastnika, ki mu pripada preko 50% glavnic podjetja odnosno enega ali več delničarjev, ki imajo več kakor 50% glavnic; b) na zahtevo solastnikov, ki jim pripada najmanj 25 % glavnic podjetja ali delničarjev z najmanj 25% družbene glavnic, pa tudi na zahtevo solastnikov ali delničarjev, ki imajo manj ko 25% glavnic podjetja odnosno družbene glavnic, če predstavlja delež v glavnici, skupaj s posojili, danimi podjetju, najmanj 50%, vloženega odnosno delniškega kapitala; c) po lastni presoji če ugotovi, da to zahtevajo javni interesi.

Za prisilne upravitelje lahko minister postavi po naravi posla eno osebo ali več oseb. Postavitev prisilne uprave se ima objaviti v »Službenih novinah« in vpisati v rudarskih knjigah.

Prisilna uprava vodi tehnična dela v podjetju samo po v naprej določenem načrtu, ki ga na predlog prisilne uprave odobri minister za gozdove in rudnike. Delovni načrt izdela prisilna uprava s sodelovanjem strokovnih organov, ki morajo načrt izvajati po svobodni presoji in po načelih sodobne rudarske tehnike in pridobitnega gospodarstva. Za vsako spremembo določenega delovnega načrta, ki bi se izkazala kot neobhodno potrebna pri izvajanju, morajo organi prisilne uprave zahtevati naknadno odobrenje ministrstva za gozdove in rudnike. Stroške prisilne uprave nosi podjetje.

Gospodarske vesti

— Izredno zasedanje stalnega nemško-jugoslovenskega gospodarskega odbora zaključeno. V ponedeljek se je vrnila iz Berlina naša trgovinska delegacija, ki se je v okviru izrednega 11. zasedanja stalnega nemško-jugoslovenskega gospodarskega odbora pogajala z Nemčijo o nekaterih vprašanjih, ki so prišla na dnevni red z zadnjim razvojem dogodkov na svetu. V prvi vrsti je morala delegacija rešiti vprašanje plačilnega in blagovnega prometa z zasedenimi državami, rešeno pa je bilo tudi vprašanje dobav rud in kovin Nemčiji. Delegacijo je vodil pomočnik zunanjega ministra Milivoj Pilja, njegov namestnik je bil prvi viceguverner Narodne banke dr. Belin, v delegaciji pa so bili še načelnik zunanjega ministrstva dr. Slavko Stojković, dr. Nenad Pevec, dr. Gojko Grčić in dr. Dušan Karliković.

— V nasprotju s slabo pšenično letino se obeta zelo dobra letina koruze. Iz Novoga Sada poročajo, da je žetev pšenice v glavnem že končana. Po dosedanjih rezultatih se lahko sklepa, da bo znašal letošnji pridelek pšenice v Srednjem Banatu 6 do 7 stotov na oral. Glede kvalitete kaže, da bo povprečna hektolitrska teža pšenice 74 do 78 kg. Malo pred pričetkom žetve so se računali, da bo kakovost pšenice boljša. Zaradi slabe letine ni večjih ponudb nove pšenice. Žetev ječmena je prav tako slaba. Povprečno znaša donos 6 do 7 stotov na oral. Stanje koruze pa je za enkrat zelo dobro. Če bo vreme še nadalje tako ugodno, kakor sedaj, bo žetev rekordna. Prav tako dobro kažeza sladkor na pesa in solčnice.

— Od sončnega semena bomo dobili 2000 vagonov jedilnega olja. Po vesteh iz Beograda kaže letošnja letina sončnega semena prav dobro. Na posejani površini preko 30.000 ha bo znašal pridelek semena približno 8000 vagonov. Iz tega semena bomo dobili preko 2000 vagonov namiznega olja. Čeprav je bila letošnja letina oljnatke repice slaba, bomo vendar s povečanim pridelkom sončnega semena lahko krili potrebo domačega trga v jedilnem olju, kar je glede na sedanje pomanjkanje razveseljevalo.

— Letna skupščina Zveze trgovskih združenj. Zveza trgovskih združenj bo imela svoj XX. redno letno skupščino 15. avgusta ob 8. zjutraj v dvorani Sokolskega doma v Novem mestu, in sicer z naslednjim dnevnim redom: 1. Otvoritev in predsednikov pozdrav; 2. Predsednikovo poročilo; 3. Računski zaključki za l. 1939.; 4. Proračun za l. 1940.; 5. Tajniški referat; 6. Predlogi in resolucije; 7. Sključnosti. Dan pred skupščino, to je v sredo 14. avgusta pa bo prav tam ob 17. uri predkonferenca delegatov zaradi razprave o predlogih združenj.

— Pristojbina za telefonske aparate z avtomatom. Poštni minister je z odlokom od 25. junija izpopolnil čl. 8 telefonske tarife z novo točko 7, ki se glasi: Za telefonski aparat z avtomatom za denar se plača letna taksa 100 din. Nova pripomba št. 5 pa se glasi: Telefonski naročnik, ki si je sam nabavil in vzdržuje telefonski aparat z avtomatom za denar, ne plača pristojbine iz točke 7.

— Spremembe pri največjem rumunskem železarskem podjetju. Te dni so imeli delničarji železarskega in oboroževalnega koncerna Resita (v rumunskem Banatu) izredni občni zbor, na katerem je prišlo do važnih sprememb v upravi tega podjetja. Po odstopu dosedanjega vo-

dukcijske kromove rude na 6950 ton (lani 4400), produkcija antimonove rude na 2200 ton (lani 1500) in produkcija surovega magnezita na 4600 ton (3400).

Omeniti je še produkcijo nafte, ki je v juniju znašala 82 ton (lani 70), in znatno povečanje produkcije zemeljskega plina na 295.000 m³ (lani 106.000).

Tudi statistika topilniške produkcije za znanjame nadalje znatno produktivno surovega železa, namreč 6820 ton (lani 4940). Produkcija bakra je znašala 3039 ton (3678), produkcija svinca 2754 ton (606), produkcija cinka 460 ton (396) in produkcija antimona 159 ton (96). Znatno povečanje produkcije svinca je v zvezi z obratovanjem nove topilnice svinca, ki jo je zgradila družba Trepča Mines.

Nagrado organov prisilne uprave določi minister za gozdove in rudnike na breme podjetja. Organi prisilne uprave so upravičeni vršiti vse posle in pravna dejanja, ki jih zahteva redno vodenje podjetja take vrste.

Prisilna uprava lahko najame posojila do ene četrtine glavn., in sicer po predhodni odobritvi ministra za gozdove in rudnike, preko ene četrt do največ polovice glavnic pa po predhodnem pristanku lastnika odnosno predstavnika podjetja ali po predhodnem odobrenju ministra za gozdove in rudnike. V primeru nesoglasja med lastnikom podjetja odnosno predstavnikom glede za dolžitve preko ene četrt glavn. odloča končno minister za gozdove in rudnike. Zadolžitve preko polovice glavnice je možna samo s pristankom lastnika odnosno predstavnika podjetja in po odobritvi ministra.

Z dnevom postavitve prisilne uprave nima lastnik odnosno upravni odbor ali registrirani predstavnik pravice voditi podjetja, upravni odbor, registrirani predstavniki odnosno zastopniki se lahko pritožijo ministru za gozdove in rudnike proti delovanju upravitelja, za katere smatrajo, da ni v soglasju z interesi: podjetja in gospodarstva. Preiskavo na take pritožbe vrši preko svojih organov minister, ki o teh pritožbah tudi odloča. Organi prisilne uprave dostavljajo predloge lastnikov v pogledu poslovanja, če se z njimi ne strinjajo, predhodno v izjavo in odločitev ministru za gozdove in rudnike. Minister sme po svojem preudarku zamenjati organe prisilne uprave. Organi prisilne uprave odgovarjajo za svoje delo materialno po predpisih, ki veljajo za upravni odbor delniških družb. Prav tako odgovarjajo kazensko po obstoječih predpisih.

Celotno nadzorstvo nad poslovanjem organov prisilne uprave vrši minister za gozdove in rudnike preko oddelka za vrhovno rudarsko nadzorstvo. Stroški nadzorstva gredo na breme podjetja.

Vse pravice, ki po tej uredbi pripadajo ministru za gozdove in rudnike pripadajo

dilnega člana uprave Maksa Ausnita, čigar ime je bilo v zadnjem času v zvezi z neko afero, je ostal v upravnem svetu kot zastopnik inozemskega kapitala le še Charles Haas iz Luksemburga. Na novo sta vstopila v upravni svet dr. Guido Schmidt in ing. A. Göring kot zastopnika nemškega kapitala. Po reorganizaciji fi-

nančnih razmer v koncernu je sedaj 75% delniške glavnic, ki znaša eno milijardo lejev, v rumunski posesti. Podjetje je doslej pripadalo koncernu »Compagnie Européenne de Participations Industrielles«, Monako.

Inserirajte v »JUTRO«

Plavalna liga 1940.

Jug : Ilirija 55 : 54

Tudi z Jugom doma je bila Ilirija za točko prekratka. Rekorden obisk, dober sport

Ljubljana, 6. avgusta.

Vsi znaki so kazali, da bo nocov v kopališču Ilirije plavalna prireditev, kakršne že dolga leta ali morda sploh še nikoli nismo imeli v Ljubljani. V borbi za naslov državnega prvaka sta se srečala v njem oba najmočnejša pretendenta za plavalni prestol Jugoslavije, in sicer ekipa Juga iz Dubrovnika in najmočnejši celinski klub — naša Ilirija. Za prireditev je vladalo velikansko zanimanje in je bilo kopališče z ogromno tribuno vred nabito do zadnjega prostoračka, tako da se mora število nocojšnjih obiskovalcev računati na preko 2.000, ki so morali biti z današnjo prireditvijo res zadovoljni.

Pa ne samo moralni, tudi sportni uspeh današnjega velikega dvoboja je popoln. Niso sicer padli novi rekordi, toda ligaske borbe so bile v vseh devetih točkah skrajno ogorčene in napete ter je bilo šele tik pred obema stafetama s precejšnjo gotovostjo odločeno, da bo Ilirija — kakor se ji je letos že enkrat primerilo v tej konkurenci — spet za točko prekratka. Ne glede na to pa so vsi njeni plavalci, to velja predvsem za one, na katerih je ležalo glavno breme današnje večera (Pelhan, Cerer, Mihalek ter vsa damska ekipa) nad vse častno zastopali naš plavalni sport in se spet afirmirali kakor v svojih najboljših časih. Posebej je treba omeniti Pelhanov uspeh na 100 m prosto, kjer je v svojem najboljšem dosedanjem času 1:03,4 potisnil nevarnega Stakula na tretje mesto in pa odličan čas Cererja v njegovi domeni na 200 m prsno (2:50,5), ki je tudi najboljši letos v tej disciplini.

Jug je imel svojega velikega borca v Čiru Žižku, ki mu je prinesel obe prvi mesti na 400 in 100 m prosto, razen tega pa je postavil tudi sigurnega zadnjega moža v olimpijski stafeti. Poleg njega je treba imenovati še Luko Ciganovića, dobrega Barbierja in pa Pozniakovo ter Bartulovića, ki sta prav tako dragoceno prispevali h končni zmagi Jugašev.

Organizacija prireditve, ki je bila tudi to pot v rokah preizkušenih plavalnih funkcionarjev Ilirije in Slovenske plavalne zveze, je sprva zaradi višje sile — lesene proge v bazenu so pokazale nujno potrebo renoviranja — nekoliko omedlela, potem pa je bilo spet po starem odličnem tiru. V okviru dvoboja so prireditelji izvedli še plavalni dvoboj med drugo garnituro Ilirije in Gradjanskim iz Karlovca, ki se je končal s 26:18 točkam v korist domačih, razen tega pa so spustili v vodo tudi tucat svojih skakačev, ki so s svojimi uspešnimi produkcijami zelo posrečeno izpopolnili spored.

Podrobni tehnični rezultati dvoboja so bili naslednji:

400 m prosto gospodje: 1. Žižek (J) 5:19, 2. Miloslavčič (J) 5:25, 3. Skarpa (I) 5:27, 4. Mihalek (I) 5:29,3. — Jug vodi 8:3.

100 m prosto dame: 1. Finc Draguša (I) 1:17,3, 2. Keržan (I) 1:20, 3. Jazbec (J) 1:24, 4. Petrović (J) 1:25,8. — Točke: Ilirija 11, Jug 11.

100 m hrbtno gospodje: 1. Pelhan (I) 1:13,7, 2. Ciganović Luka (I) 1:14,1, 3. Marčič (J) 1:17,4, Pestevšek (I) 1:18,8. — Ilirija vodi 17:16.

200 m prsno dame: 1. Pozniak (J) 3:25,6, 2. Martin (I) 3:40,8, 3. Finc Saša (I) 3:44,6, 4. Matijević (J) 4:20,5. — Točke: Ilirija 22, Jug 22.

100 m prosto gospodje: 1. Žižek (J) 1:02,8, 2. Pelhan (I) 1:03,4, 3. Stakula Ivo (J) 1:04, 4. Skarpa (I) 1:06,8. Jug vodi z 29:26 točkam.

100 m hrbtno dame: 1. Bartulović (J) 1:30,6, 2. Finc Draguša (I) 1:31,2, 3. Bradač (I) 1:40,2, 4. Ciganović (J) 1:43,7. — Jug vodi s 35:31 točkam.

200 m prosto gospodje: 1. Cerer (I) 2:50,5, 2. Barbieri (J) 3:01,6, 3. Herzog (I) 3:05,4, 4. Brinić (J) 3:14,8. — Jug vodi z 39:38 točkam.

4 x 100 m prosto dame: 1. Ilirija (Finc Saša, Bradač, Martin, Keržan) 5:42, 2. Jug (Petrović, Bartulica, Bartulović, Jazbec) 6:05,2. — Vodi Ilirija z 48:45 točkam.

4 x 200 m gospodje: 1. Jug (Miloslavčič, Ciganović, Stakula Ivo, Žižek) 9:54, 2. Ilirija (Pestevšek, Cerer, Mihalek, Pelhan) 10:03,1.

STANJE TOČK: JUG 55, ILIRIJA 54.

Jug : Ilirija 8 : 2 (4 : 1)

V vaterpolu je mogla Ilirija postaviti večinoma same mlade moči, ki kljub temu, da tudi Jug ni bil v formi kakor nekdanj, niso mogle preprečiti precej izdatnega poraza. Tekmo je sodil g. Prečić.

Liga v številkah

Po nocojšnjem srečanju je vrstni red klubov (razvrščenih v povprečnem rezultatu) v plavanju naslednji:

Ilirija 4 2 2 250 62,50
Jug 5 4 1 302 60,40
Viktorija 2 2 0 110 55,—
Jadran 2 1 1 98 49,—
ZPK 5 1 4 221 44,20

V vaterpolu je vrstni red naslednji:
Jug 5 4 0 1 23: 8 8
Viktorija 2 2 0 0 15: 2 4
Jadran 2 1 0 1 5: 5 2
Ilirija 4 1 0 3 9: 23 2
ZPK 5 1 0 4 5: 19 2

Prihodnje srečanje bo v soboto med Jadranom in Jugom v Splitu.

Borze

6. avgusta

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespremenjeno 14,70 — 14,90. Za grške bone je bilo v Zagrebu povpraševanje po 41. v Beogradu na po 40. Bolgarski klirinški čeki so bili v Beogradu zaključeni po 89,20. Tečaj na svobodnem trgu se nadalje ravna po tečaju 55 din za dolar.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je Vojna škoda pri mlačnejši tendenci notirala 437 — 440 (v Beogradu je bil promet po 440). Zaključki so bili zabeleženi v delnicah Narodne banke po 7800 in v delnicah Trboveljske po 300.

DEVIZE

Ljubljana. Oficialni tečaj: London 171,69 — 174,89, New York 4425 — 4485, Curih 1008,06 — 1018,06. Tečaj na svobodnem trgu: London 212,35 — 215,55, New York 5480 — 5520, Curih 1245,70 — 1255,70.

Curih. Beograd 10, Pariz 9,50 (bankovci 6,65), London 17,55 (bankovci 12,25), New York 4,40 (bankovci 4,5750), Milan 22,20, Madrid 40, Berlin 175,75 (registermarke 51,50).

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 437 — 440, 4% severne agrarne 50,50 den., 6% begluške 78,50 bl., 6% dalm. agrarne 71,50 bl., 6% šumske 71 bl., 7% invest. 96 den., 7% Blair 93 den., 8% Blair 97 — 99,50; delnice: Narodna banka 7750 — 7850 (7800), PAB 180 bl., Trboveljska 295 — 300 (300), Gutmann 50 bl., Sečera-na Osijek 230 den., Osiječka lievaonica 165 den., Oceania 550 den.

Beograd. Vojna škoda 439,50 — 441 (440) 6% begluške 76 — 76,50 (76,25 — 76,50), 6% dalm. agrarne 69,50 — 69,75, 6% šumske 69 den., 7% invest. 98 den., 7% Seligman 100 den., 7% Blair 93,50 den., Narod

Zadnja človeška nasebina na južni polobli

je slovita »Mala Amerika« v Margaretin zalivu v Antarktidi. Ta nasebina je seveda nestalna, in rabi admirala Byrdu ter članom njegovih odprav kot izhodišče pohodov in poletov preko celne večnega ledu. Na sliki vidimo parnik Byrdove odprave »Severna zvezda«, ki je priplul v Margaretin zaliv, da založi Malo Ameriko za zimo z živcem, kurivom in drugim materialom

»Ničvredne kosti«

V kosteh ni ničesar, kar bi smeli kot odpadke zavreči

Kosti nikakor niso samo za to, da bi kuhali z njimi juhe. Kosti so nad vse važna sirovina, iz katere je mogoče izdelati kakšnih sto različnih važnih produktov, tudi če so prekuhane in jih gospodinje zavrzajo kot neuporaben odpadke, kajti iz tega odpadka je v juho prešel le malenkost del uporabnih snovi. To sploh ni noben odpadke, ker ga je mogoče predelati sto-odstotno v koristne stvari.

V kosteh nahajamo tako organske snovi (n. pr. lim in tolsče), kakor anorganske (fosforno kislino apno). Posebno organske snovi so izhodišče za celo vrsto tehnično in gospodarsko važnih proizvodov. Staro je že pridobivanje lima iz kosti, lima, ki ga uporabljamo za lepljenje papirja, kartonaže in lesa, za apreture preprog in tekstilij, kot vezivo za barve, izolirni material, v industriji vžigalic in pred vsem v pohištveni industriji.

Posebno čist kostni lim je želatina. To izdelujejo iz prvovrstnega kostnega materiala in s posebno skrbjo. Najčistejši proizvod je brez okusa in vonja ter ga uporabljamo v gospodinjstvu kot dodatek k živlom, uporabljamo pa ga zlasti še industrija živil in slaščic. Kakšno ulogo ima že-

latina v fotografski industriji, je znano vsakemu otroku, je pa tudi dober nadomestek za kavčuk in gumo, apreturno in izolirno sredstvo, iz medicinskega področja naj omenimo samo izdelavo želatinskih kapic.

Kostem, ki jih porabijo za pridelavo lima, v splošnem prej še izvečejo tolsče. Kosti vsebujejo namreč 5 do 10 odstotkov tolsče in ta kostna mast je nad vse važna. V glavnem jo predelujejo v glicerin in tolsčne kisline. Oboje spada med najvažnejše sirovine kemične industrije. Le malenkost pridelanega glicerina gre v farmacevtsko industrijo in v gospodinjstva, v domače lekarne. Dosti več ga uporabijo za izdelavo razstreliv (nitroglicerina), dalje zaviralnih tekočin (n. pr. za topove) in tekočin, ki zadržujejo zaledenitev. Enako važne so uporabe v industriji barv in v kosmetični industriji, s glicerinom izdelujejo med drugim mila za britje, uporabljajo pa tudi kot apreturni pripomoček za usneno in tekstilno blago, kot dodatek k lepilom, konzervirajoče sredstvo, za izdelavo tiskarskih valjev, farmacevtskih proizvodov, plastičnih mas itd.

Izmed kostnih tolsč, stearina in oleina, rabi stearin za izdelavo sveč, prepajanje papirja in usnja, izdelavo milnih in voščenih izdelkov, kot dodatek mnogim kosmetičnim preparatom, za apreture, za izdelavo loščilnega voska, umetnih cvetic itd. Olein, ki je pri sobni temperaturi tekoč, med tem ko je stearin trd, prihaja v pošto kot mazilo in olje za vrtila, za izdelavo tiskarskih barv, kopirnega papirja in trakov za pisalne stroje, za izdelavo mil in čistil, zlasti pa še kot pripomoček za tekstilna blaga.

Kostna moka, ki nam ostane, ko pobremo iz kosti lim in tolsče, se zavoljo svojega fosfornega kislega apna uporablja kot krmilo in gnojilo v poljedelstvu, zlasti kot dodatno in poceni krmilo za mlado živino, iz nje pa je mogoče pridobivati tudi fosforno kislino.

Naj omenimo še mimogrede iz kosti pridelano stearinovo smolo za strešno lepenco, cestna dela, lake, izolirne snovi za kable itd., dalje kostni pepel za izdelavo mlečnega stekla in porcelana, ter kostno ogelje, ki ga uporabljajo za izdelavo adsorpcijskih filtrov, v zdravilne svrhe itd. Omeniti pa bi bilo treba seveda tudi obrt in industrijo, ki iz izbranih kosti izdelujejo vsakovrstne predmete, gume, ročaje za orodje in orožje, kipece itd. Ta uporaba kosti je še vedno velika, čeprav jo izpodrivajo nove umetne smole in drugi nadomestki.

Žrtve novega potresa v Anatoliji

Kakor poročajo iz Carigrada, je bila škoda, ki jo je napravil novi potres v Anatoliji precej večja, nego so prvotno domnevali. Samo v mali vasi Peik je od 690 prebivalcev ostalo 530 pod ruševinami, a tisti, ki so ostali živi, so odnesli vsi težke poškodbe. Resna je bila nadalje škoda v Amaji in Erzindžanu, kakor tudi v okolici Coruma, Čankirja, Kirsehirja in Sivasa. V Silii, južno od Amaje, je trajal potres 36 ur. Pozneje je bilo še nekaj potresnih sunkov, ki so pa bili za srečo slabotnejši nego prejšnji.

čakala. Bila je čedno oblečena in nališpana kakor za praznik.

»Kaj dela tu?« se je vprašal dan Juan. »Na mojo vero, zalša je ko kdaj. Malo je manjkalo, pa bi bil pozabil to prečudno cvetko. Lubezni Žavota, draga Žavota, vem, da čakaš mene. Evo me!«

Pristopil je k nji. Žavota je zardela vzdihljata nato pa zlovoljno skom gnala z rameni.

»O!« je rekel don Juan in jo udariljivo po d-avil. »Kako se upate ob takim vremenu izpost-ati ta dražestni obraz in te nežne roke, ko se pripr- vija na dež? Žavota, vendar vas že vidim po teh neznosnih dneh, ko sem brez vas g neval od hrepenenja!«

»Saj bi me bili lahko poiskali v tisti sobici, ki ste nekoč, enkrat samkrat, stopili vanjo...«

»Moral sem oditi iz Pariza, dragica. Komaj s.m se vrnil, sem že pohitel k vam.«

»Videla sem vas vse te dni. Nikar me ne izkušajte nalagati. Speljali ste me za nos. Jokala sem, res. A zdaj, kakor vidite, ne jočem več.«

»Pri tej priči naj me strela ubije, če lažem, ko pravim, da vas ljubim in da ne morem živeti brez vas...«

»Nu, pa nikar ne živite,« je smeje se rekla Žavota.

Don Juan ni mogel verjeti svojim ušesom. Malo- nično je vprašal:

»Kaj delate tu, neusmiljena Žavota, ki sem vas moral srečati v svoje gorje?«

Žavota je mirno odgovorila:

Grob svetega Petra

Kakor izjavljajo vatikanski arheologi, je računati, da bodo v doglednem času odkri- li grob svetega Petra pod prastarim tla- kom cerkve svetega Petra. V zadnjih ted- nih popravljajo tla bazilike, ker je zara- di vojne obisk turistov zelo majhen in se temu delu lahko posvečajo nemoteno. Ko so delavci prišli v bližino velikega altar- ja, pod katerim ležijo po starem izročilu apostolovi ostanke, so nadaljevali svoje de- lo s posebno previdnostjo in na zadnje so odkrili vatikanske jame pod bazliko. Grob bodo našli verjetno proti koncu leta, kajti delo se mora nadaljevati s še večjo pre- vidnostjo in gre zato zelo počasi. Potem bo komisija kardinalov, ki jo bo imenoval papež, odločila o vprašanju, ali se naj grobnica odpre ali ne. Petrovo cerkev so zgradili nad grobom I. 326. na povelje pa- peža Silvestra I. Okrog I. 1500. je Julij II. odredil njeno rekonstrukcijo. Takrat so odkrili tudi apostolov grob, a ga niso od- prili.

Zdravnik kot liftboy

Neki newyorški zdravnik, ki je bil do smrti svoje matere I. 1931 znan specialist za želodčne bolezni in nastavljen v naj- imenitnejših newyorških bolnišnicah, se je nenadno naveličal svojega poklica in je sklenil, da ga opusti. Prosil je nekega pri- jatelja, ravnatelja neke bolnišnice, naj mu priskrbi kakršno koli drugo zaposlitev. V tej bolnišnici je bilo mesto liftboya pravkar prosto in za mesečno plačo 45 do- larjev je zdravnik pod drugim imenom ta posej tudi sprejel. Opravljal jo je devet let, a plačo je uporabljal večinoma za ma- le darove bolnikom. Njegova skrivnost je prišla na dan, ko je na ulici nena- dno umrl za srčno kapjo. Štel je že se- demdeset let. Spravili so ga v najbližjo bolnišnico, kjer so ugotovili, da je že m- rev. Ko so iskali njegove osebne podat- ke, so dognali kdo se je prav zaprav skrival za skromnim strežnikom dvigala v bolnišnici.

Ko počiva vojna na frontah

se nadaljuje njeno razdiralno delo s tem večjo vneto v zraku in v zaledju. Slika nam kaže porušeno hišo v nekem kraju severne Nemčije po napadu angleških bombnikov

Paviljon Sevigne v Vichyju

je začasni sedež francoske vlade in nekaterih uradov njenih ministrstev. Vlada se pogaja ta čas, kakor smo že poročali, z nemškimi oblastni, da bi se preselila v Pariz

Ognjeniki na Japonskem

Največ vulkanskih izbruhov je na Sundskih otokih

Močni izbruh ognjenika na japonskem otoku Mijakeju te dni, je obrnil pozornost spet na delujoče japonske ognjenike. Po- gostoma beremo, da je Japonska najbolj vulkanska dežela na svetu. Kakor pa je ugotovil švicarski profesor Sapper po de- setletnem delu, je to mnenje pogrešeno.

Zakaj hrup škoduje?

Čisto nagonsko si želimo iz mestnega tru- šča v mirnejša predmestja ali celo še da- lje na deželo. Ne da bi mogli povedati za- kaj, čutimo sami, kaj nam je potrebno: mir. Na kakšen način se kaže da nam mestni trušč škoduje? Eden vzmed znakov je ta, da prične želedec stavkati. Ne proiz- vaja več toliko soka, kolikor je potrebno, in tako se tudi jedi ne morejo zadosti pre- baviti. Zavoljo tega trpi zdravje.

Zdravniki z državnega vseučilišča v Za- padni Virginiji pa so odkrili sedaj še ne- kaj čudnega: visoki zvoki nam škodujejo bolj nego enako glasni globoki zvoki. Hr- up ki ga proizvaja n. pr. pnevmatsko kladivo, prenaša dosti težje, če ima visok zvok, nego če je zvok globok, pa čeprav je ta enako močan ali pa še nekaj močnejši. Že- ledec nam to izdaja: ob visokem zvoku stavka temeljiteje.

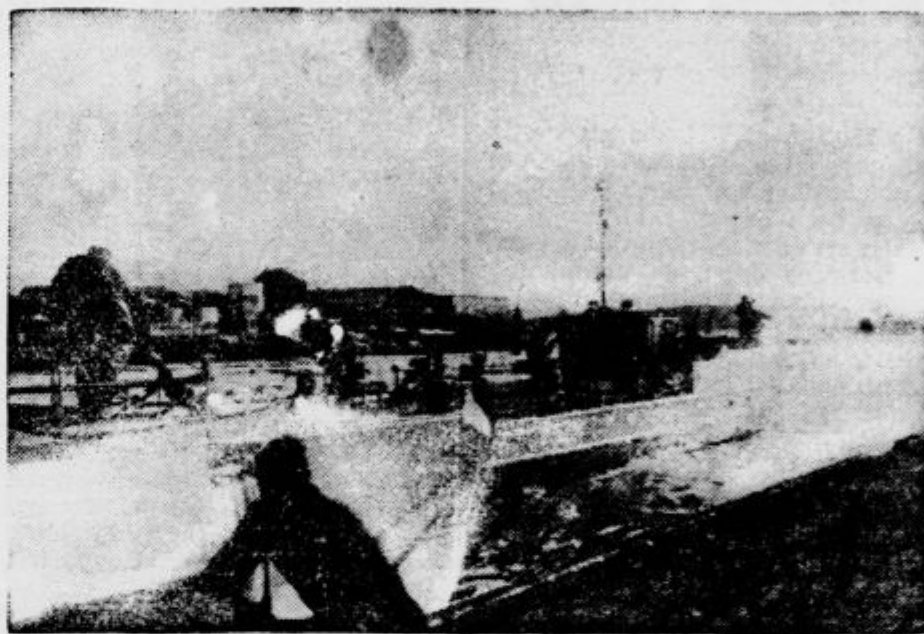
Seveda ne velja to za vse ljudi enako. Marsikdo vzdrži hrust, ob katerem napa- dajo drugega že slabosti. V splošnem pa velja, kar smo povedali.

Otroci kralja Leopolda

Otroci belgijskega kralja Leopolda, ki so jih spravili ob začetku vojne med Nem- čijo in Belgijo najprvo na Francosko, po- tem v Portugalsko, so se na kraljevo željo vrnili v Bruselj. Nemška vlada jim je da- la za povratek na razpolago posebno leta- lo. Z bruseljskega letališča jih je prepeljal nemški vojaški avtomobil do sedanega kraljevega bivališča.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

»Strmoglavci morja«

Skupina nemških brzih bojnih čolnov, ki jih zavoljo izredne brzine, okretnosti in posebne napadalne taktike imenujejo »strmoglavci morja«. Po dobrih uspehih, ki jih je imela Nemčija z njimi, so začeli tudi Angleži v večji meri graditi takšne brze čolne

N A M E S T O A N E K D O T E

V arhivu pariškega kasacijskega sodišča hranijo akte, ki se nanašajo na izjave vda- nosti ob raznih svečanih prilikah. Tri adre- se iz I. 1814. in 1815. so med temi posebno zanimive.

Kasacijsko sodišče je pisalo 18. aprila 1814. kralju Ludoviku XVIII.: »Veličan- stvo, po dolgi in viharni nevihti je dr- žavna ladja spet v varnem pristanu. Fran- cija je našla zopet svojega pravega kralja in Francozi očeta, ki bodo v njegovem na- ročju pozabili na prejšnjo nesrečo.«

25. marca 1815. se je kasacija obrnila na Napoleona s sledečimi besedami: »Naj bi bili za vedno pozabljeni dnevi z izdajo uvedene medvladja, ki ga je postavila tuja sila in ki se ga narod ni mogel dru- gače otresti.«

12. julija istega leta pa je naplovila na Ludovika XVIII. pismo: »Naj bi bili za vedno pozabljeni ti strahotni dogodki, ki so Vaše Veličanstvo odtrgali rokam Va- ših obupanih podložnikov in ki so postavili najprejdrnejši despotizem!«

VSAK DAN ENA

»Ti si pa pošteno zrasel, Petreček!«
»Da, stric, a ti še bolj. Pri tebi je celo glava zrasla skozi lase!«

(Politiken)

MICHEL ZEVACO:

Don Juan

ROMAN.

»Strahota in svetoskrunstvo«, je sam pri sebi zamrmral Jakomin.

»Čast terja od mene, da ostanem mož beseda. Kip je moje povabilo sprejel. Večerjala bova torej v štiri oči, če ne, bi bilo ime, ki ga nosim oma- deževano.«

»Kakor da še ni!« je v srcu vzdihnil Jakomin.

»In ti nama boš stregel pri mizi,« je končal don Juan.

»Jaz!...«

»Prav ti,« je z vročičnim glasom kriknil don Juan. »Stregel nama boš. Razen če ti je ljubše, da ti res odrežem jezik in ga spečem za svojega mar- mornatega gosta.«

To reki, je don Juan odšel in prepustil Coren- tina groze polnemu premišljevanju, kaj je bolje: ali, da si dá odrezati jezik, ali, da se udeleži bo- gokletne večerje.

Na ulici se je don Juan pomiril. Nekaj minut je stal pred »Vedeževalko« ter opazoval ljudi ki so hodili mimo. Nato je krenil proti Arronskemu dvorcu. Sicer pa ni imel določnega namena.

Na vogalu Ulice svetega Dioniza je mahoma za- gledal Žavoto.

Stala je pod pristreškom, kakor da bi nekoga

17

čakala. Bila je čedno oblečena in nališpana kakor za praznik.

»Kaj dela tu?« se je vprašal dan Juan. »Na mojo vero, zalša je ko kdaj. Malo je manjkalo, pa bi bil pozabil to prečudno cvetko. Lubezni Žavota, draga Žavota, vem, da čakaš mene. Evo me!«

Pristopil je k nji. Žavota je zardela vzdihljata nato pa zlovoljno skom gnala z rameni.

»O!« je rekel don Juan in jo udariljivo po d-avil. »Kako se upate ob takim vremenu izpost-ati ta dražestni obraz in te nežne roke, ko se pripr- vija na dež? Žavota, vendar vas že vidim po teh neznosnih dneh, ko sem brez vas g neval od hrepenenja!«

»Saj bi me bili lahko poiskali v tisti sobici, ki ste nekoč, enkrat samkrat, stopili vanjo...«

»Moral sem oditi iz Pariza, dragica. Komaj s.m se vrnil, sem že pohitel k vam.«

»Videla sem vas vse te dni. Nikar me ne izkušajte nalagati. Speljali ste me za nos. Jokala sem, res. A zdaj, kakor vidite, ne jočem več.«

»Pri tej priči naj me strela ubije, če lažem, ko pravim, da vas ljubim in da ne morem živeti brez vas...«

»Nu, pa nikar ne živite,« je smeje se rekla Ža- vota.

Don Juan ni mogel verjeti svojim ušesom. Malo- nično je vprašal:

»Kaj delate tu, neusmiljena Žavota, ki sem vas moral srečati v svoje gorje?«

Žavota je mirno odgovorila:

»Ženina čakam...«

»Svojega ženina?«

»Seveda. Kaj pa je v tem tako presenetljivega?«

Donu Juanu se je bilo zadelo, da niha od ene- ga izmed tramov pristreška človeško truplo, tru- plo nesrečnega Lubina kakor ga je bil videl ta- krat pod streho, in da ga mrtvi gleda s svojimi steklenimi očmi.

Mraz ga je izpreletel. Toda zbral je vso svojo voljo. Z vsemi močmi se je upril prividu in res, križen je izginila...

»Vašega ženina,« je rekel nato. »ali... ali...«

»Oh,« se je nasmešnila Života, »saj ne govorim o Lubinu. Bedak se je obesil, z njim je torej ko- nec O Žanotu govorim, ki je že v Lubinovih časih hodil za menoj in hotel umreti od žalosti, ker sem imela onega rajši. Žanot, sin trgovke pri »Srebr- nem naprstniku«, pride semkaj pome, da me od- vede k svoji materi, kjer se dogovorimo zastran poroke. Pustite me, zlahtni gospod, nerodno bi mi bilo, ko bi me videl govoriti z vami.«

»Žavota, tiste prstane, zapestnice in vse, kar sem ti obljubil, ti takoj prinesem na dom.«

»Ne bo nič! Ne verjamem vam. In vse, kar mi ponujate, bom tako imela, ko postanem Žanotova žena. Saj je bogat.«

»Žavota, tu blizu imam štirideset tisoč liber v tu Dam ti jih.«

Žavota je planila v smeh.

»Ne maram jih, pa da jih je sto tisoč. Z Bogom, vaša svetlost. Nič nisem jezna na vas. Narobe:

naučili ste me, koliko je verjeti moškim prisegam. Do smrti vam bom hvaležna.«

Obraz se ji je bil zaprl. Trdo je zrla nanj. Strup v njenem srcu je še glodal.

»Žavota, na mojo dušo, kolnem se ti...«

»Evo Žanota!... Z Bogom, gospod.«

Urno, ljubko se je obrnila in stekla proti mla- demu človeku, čigar oči in vedenje so razodevale globoko ljubezen. Laskavo se mu je obesila na ko- molec ter se privila k njemu. Odšla sta z lahnimi, urnimi koraki, z očmi v obeh, kakor da se ne mo- reta dovolj približati drug drugemu. Ko se je don Juan do dobrega opametoval, je bila dvojica že izginila. In don Juan je zamrmral:

»Nesrečni Žanot!...«

Deset minut je okušal vse muke ljubosumja. Žal mu je bilo Žavote, ki se mu je zdela zdaj krasotica nad krasoticami. V mislih je psoval Ža- nota, želel mu vsakršno gorje.

»A kaj ga preklinjam?« je dejal nazadnje. »Saj mu ne bi mogel želiti hušjega, kakor da se poroči z mojo drago Žavoto. Takšna, kakršno jo zdaj vidim, bo pravi peklensček za ubožca, ki hoče združiti svojo usodo z njeno.«

Don Juan se je zasmejal.

»Z Bogom, zala Žavota,« je pomislil. »Kratko urico sem te ljubil. Z Bogom. Mrtva si, kajti smeh- ljaj tvojih pokvarjenih ustnic ni več namenjen meni.«

Toda premišljeval je naprej:

Iz Pariza v Lizbono

Ena izmed največjih težav, ki povzročajo današnji Franciji nešteto preglavice, je gotovo milijonsko število beguncev. Da vsaj malo spoznamo tragedijo teh ljudi, priobčujemo pismo neke Angležinje, ki je na begu iz Pariza v Lizbono našla toliko časa, da je svojim prijateljem v Ljubljani opisala tragedijo milijonov.

Kolikišno presenečenje in razočaranje! Če se zdaj spominjam pisma, ki sem jih vama pisala od pričetka vojne do maja meseca in v katerih sem vam izražala misli, ne in srčne želje francoskega naroda! In danes! Sedim v Royal British Clubu v Lizbonu, utrujena do skrajnosti, obvezana na levi, kamor me je ranil drobci granate, ter vam skušam kolikor mogoče nazorno popisati to trpljenje. Priznati moram, da sem pri vsej tragediji imela srečo, kajti trpljenje ogromne večine ostalih je bilo gotovo še mnogo večje!

Zadnji dnevi v Parizu

Ko so Nemci po kapitulaciji belgijske armade prodrli preko tako imenovane Dardierove linije v severno Francijo, so Parizani prvič resno pogledali dejstvo v oči in se pričeli pripravljati na najhujše. Sprememba v vojnem vodstvu s prihodom Weyganda na čelo vojske pa je kmalu pomirila pariske bulvare in ljudje so spet z zaupanjem zrlji v bodočnost. Tudi Nemci so prodirali naprej in naprej. Letalski napadi so se množili, množice beguncev so se pričele valiti skozi mesto in ovirati promet.

Po Parizu so pričele krožiti naraščajoče govorice: o slabi preskrbi armade z živili, orožjem in strelivom, o izdajstvu, o skorajšnjem vstopu Italije v vojno. A ko so ljudje na ulici pripovedovali drug drugemu vse mogoče, so se obenem navduševali nad armado in dajali upanje drug drugemu. Doma pa so potem prenočili na skrivnem posorjavljali svoje stvari in jih pošiljali v notranost države. Medtem so prihajali Nemci bližje in bližje in končno je postalo vsem jasno, da bodo kmalu v semem Parizu.

Od Pariza do Bordeauxa

12. junija sem odpotovala tudi jaz. Imela sem srečo, da so moji mater in mene vzeli s seboj prijatelji v svojih avtomobilih. V zadnjem trenutku sva zmetali v kovčke vse potrebno in zapustili svoj dom. Nikar si pa ne predstavljajte, da smo z avtomobili potovali hitro. Po cestah, popolnoma natrpanih z vozovi, vojniki in civilisti, smo potrebovali čisto po celotno uro za razdaljo treh, štirih kilometrov. Ljudje so bežali v paničnem strahu. Matere so vozile svoje otroke v vozičkih, ker so na ti zavzemanji preveč prostora, so jih enostavno pustile ob robu ceste in nesle otroke na rokah. V tej zmedbi je čisto naravno, da so se zgubili drugi od drugega, da je čista odmevala od krikov izgubljenih, pohojenih. Nad nami so stalno krožila nemška letala, ki so se od časa do časa spuščala prav nizko, da je ropot njihovih motorjev zadušil kričanje množice. V obeh vseh pa smo brali samo eno veliko vprašanje — kam? Spetoma smo se ustavljali po raznih vaseh, kjer so se domačini trudili, da nam bi ustregli, toda te množice, utrujeni in lačni, niso mogli pomagati. Polnih šest dni je trajala vožnja, dokler nismo slednjič zagledali pred seboj Bordeauxa.

V Bordeauxu

Mesto, ki ima ob normalnih prilikah svojih 250.000 prebivalcev, je bilo v nekaj dneh zasedeno z več kot milijon beguncev. Mislim, da si lahko predstavljate to zme-

do! Hrane je primanjkovalo povsod, še celo vode včasih ni bilo dobiti. Ceste so bile polne ljudi, ki so polegali, izmrani na smrt, in jih nobena sila ni spravila več pokoncu. Odpeljali smo se nekaj kilometrov z mesta in se hoteli nastaniti v neki samotni hiši. Toda ko smo prišli tja, smo z žalostjo ugotovili, da je že zasedena. Njeni prebivalci pa so bili tako prijazni, da so nam odstopili nekaj slamnjač, katere smo z nosili v neko leseno šupo.

Popolnoma izmrani smo legli. Toda nismo se spali polno uro, že so nas zbudile sirene in na eksplozije bomb. Nemci so napadli mesto. S strahom smo čakali konca in bili pripravljeni na vse. Neka bomba, ki je priletela prav blizu nas, je povzročila, da se je naša lesena baraka podrla, drobci granate pa so frčali okrog, tako da smo bili v nekaj minutah vsi krvavi. K sreči smo bili vsi laže ranjeni.

Ko je napad minil, smo na svojo največjo grozo opazili, da je bomba, ki je porušila našo barako, direktno zadela hišo, v kateri smo se hoteli nastaniti. Vsi, kar jih je bilo v njej, so našli smrt pod razvalinami pribežališča. Odpeljali smo se naprej proti španski meji. Spetoma smo doživeli še en tak letalski napad in samo sročnemu naključju se imamo zahvaliti, da smo živi in kolikor toliko celi prišli do meje.

Španija

Tu se je spet pričelo čakanje. Neverjetno dolge kolone avtomobilov, vozov, avtobusov so čakale na dovoljenje za prestop meje. Zgodovina se ponavlja. Komaj leto dni je minilo, ko so se na španski strani trli in čakali begunci, da se zatečejo pred državljansko vojno v Francijo, zdaj pa ista slika z nasprotno strani. Osemindeset ur čakanja v najhujšem dežju smo morali prestopiti, da smo lahko prestopili mejo in morda za večno zapustili Francijo.

Bilo je ob 22. uri. Ne morete si predstavljati, kako človek z veselim pozdravi razsvetlene ulice, svetlobne reklame, saj smo vse to pogrešali že celih deset mesecev. Toda preveč smo bili utrujeni, da bi se navduševali nad temi nekdanjimi vsakdanjimi stvarmi. Bili smo srečni in zadovoljni, da smo se rešili.

Zal pa to naše zadovoljstvo ni dolgo trajalo. Drugo jutro smo ob priliki zajtrka ugotovili, da nas Španci kaj črdo gledajo in da vlada tu neverjetna draginja. V veliko veselje pa sem v hotelu, kjer smo stanovali, spoznala nekega Madžara, ki je tudi pribežal iz Francije. Ker se je v prejšnjih letih bavil s pavalnim sportom, mi je med pogovorom povedal, da pozna tudi Jugoslavijo in na nekatere plavače, tako: Wilfana, Mihaleka, Cererja.

Sklenili smo, da potujemo skupno naprej. Španske oblasti pa so nam delale prevelike preglavice zaradi avtomobila, katerega smo zatorej pustili kar tam in nadaljevali pot z vlakom. Po 29-urni vožnji smo srečno prispeli v Lizbono.

Zdaj sedim tu in čakam. Ne vem, ali odpotujem kam naprej ali ostanem stalno tu, ne vem, kaj je z mojo ostalo rodino, kaj z znanci in prijatelji... Spomnite se name in se mi javite.

BELEŽKE

Senator dr. Milan Kostić umrl

V bolnišnici v Pakracu, je včeraj umrl senator dr. Milan Kostić, podpredsednik SDS.

Z dr. Kostićem je umrl stori parlamentare predstojanjske dobe, ki je od tedaj bil vedno v hudi opoziciji vse do sklenitve sporazuma. Politično je ves čas sodeloval s pokojnim Svetozarjem Pribečevićem. Rodil se je v l. 1876 v Sremskem Sidu, kjer je tudi največ politično deloval. Večkrat je bil izvoljen za narodnega poslanca, lanske leto pa v senat. V Zemstvu se je bavil z advokaturjo. Posebno je znana njegova obramba dr. Mačka pred sodiščem za zaščito države. Spadal je med pravke Kmečko-demokratske koalicije in je bil član tudi v vodstvu HSS.

Ministri na Bledu

Od nedelje se že mudi na Bledu zunanji minister dr. Cincar-Marković, včeraj dopoldne pa je prispel tja tudi pravosodni minister dr. Laza Marković.

Drama o smrti Stjepana Radića

Predsednik Matice hrvatskih gledaliških prostovoljcev Ernest Radetić je napisal gledališki komad o tragični smrti Stjepana Radića pod naslovom »Ostani z nami«, v katerem prikazuje globok vtis, ki ga je ta tragedija izževala v vseh slojih hrvatskega naroda. Režijo dela je prevzel intendant zagrebskega gledališča Aleksander Freudreich. Prvič bo dramo izvajal zbor Matice gledaliških prostovoljcev v četrtek ob 8. zvečer v zagrebski radjski postaji.

Glasilo dr. Mačka o vlogi kapitala

V svojem notranjepolitničnem uvodniku podaja glasilo podpredsednika vlade dr. Mačka nekaj zanimivih informacij o napovedanih gospodarskih reformah. V uvodniku čitamo med drugim:

»Dne 26. t. m. se bo zaključilo prvo leto sporazuma. Istočasno se bodo pričele izvajati gospodarske reforme, ki se sedaj pazljivo proučujejo, tako da bo september obelodan, kot začetek zelo žive gospodarske delavnosti v državni skupnosti. O ukrepih, ki se bodo podvzeli, ni nič znanega, kar je tudi naravno, če se upošteva, da je že vest o proučevanju reform v emisijski banki izževala tako močno reakcijo, kateri skušajo nekateri dati čisto nacionalno obeljeje.

Če pa se zaenkrat držijo v tajnosti ukrepi, ki se bodo podvzeli, vendar je finančni minister dr. Šutej že podal izjavo, v kateri je odločno naglasil socialno funkcijo kapitala, poudarjajoč, da v državi, v kateri je dosti surovin in dosti delovne sile, pomanjkanje kapitala ne sme biti izgovor za pasivnost v gospodarstvu. Socialna funkcija

Poziv Sokolom

Bratje, sestre, umrl je brat dr. Riko Fux. Pokojnikovo življenje je bilo tesno povezano s sokolsko organizacijo. Na vidnih mestih je v njej opravil delo, ki je za sokolstvo trajne vrednosti. Bil je med kladivarji jugoslovenskega sokolstva, ki mu bo ohranilo hvaležen spomin.

Pokojnikovega pogreba se udeležimo v krajih, bratska društva pa naj se ga udeležijo s prapori. Pogreb bo danes ob 1/2. uri popoldne v Zal k Sv. Križu.

Zbor vseh sokolskih pripadnikov in praporov bo ob 1/2. uri popoldne na letnem telovadišču na Taboru, od koder bo skupen odhod na pokopališče.

Zdravo!

Uprava sokolske župe Ljubljana

Ljubljanski Sokol naznanja, tužno vest, da je preminul njegov dolgoletni in zvesti član br. dr. Riko Fux, bivši dolgoletni tajnik Jugoslov. sokol. saveza in član starešinstva SKJ. Pogreba nepozabnega pokojnika se udeležimo korporativno v krajih in z zastavo. Zbirališče danes 7. avgusta na Taboru na letnem telovadišču ob 16.30 uri. Pozivamo vse brate in sestre, da sodelujejo v krajih, odnosno, kdor nima kroja v civilu z znakom.

Odbor

Berit, in vse v njo včlanjene lože. Glede imovine teh združenj bodo postopale pristojne splošne upravne oblasti po § 19 zakona o družtvih in zborovanjih.

Ob priliki razpusta prostozidarskih lož se je torej vlada poslužila dvojnega postopka. Najprej je odredila, da se ima tudi za nje strogo izvajati odlok notranjega ministra o prepovedi zborovanj in sestankov. Na ta odlok se je skrajšanska velika loža Jugoslavije sama razšla, dočim je židovske lože vlada izrecno razpustila. Ali židovske niso hotele slediti zgledu ostalih lož, ali pa je bil za njih razpust merodajen kak drug razlog, iz objavljenega komunikeja ni razvidno.

Prehrana Pariza

Sodelavec pariskega »Journala« opisuje svoj obisk v ogromni pariski tržnici, znani pod imenom »Les halles«, ter poroča o vseh dobrinah, ki so ostale Parizanom celo pod nemško okupacijo. Posebno dobro je založen oddelek s sadjem. Največ je breskev in marelic. Tudi masla ne manjka. Vendar dostava blaga na tržnico ni še popolnoma redna, kar povzroča trgovcem veliko škodo. Tudi ribji trg ni tako sijajno založen, kakor je bil nekdanj, vendar se najde še dosti vrst sladkovodnih in morskih rib. Govejeva in svinjskega mesa je zaenkrat še dovolj.

Poročevalec je prepričan, da je prehrana Pariza zagotovljena. Prebivalstvo Pariza v ožjem pomenju besede, brez predmestij, je padlo na eno tretjino in znaša sedaj komaj dober milijon ljudi. Kruh je odlične kakovosti. Tudi vina je dovolj, zelo težko pa je priti do kave, mila, olja. Sladkor se izdaja na karte, tobaka pa dobi vsak, kolikor ga hoče.

Pomen rumunskega petroleja za Nemčijo

Ameriška agencija United Press poroča iz Bukarešte, da postajajo dobave rumunskega petroleja za Nemčijo od dneva do dneva bolj pomembne. Po odpadu francoskega in angleškega trga je prebitek rumunskega petroleja vedno večji, kar gre v izključno nemško korist. Zaenkrat je v Rumuniji več petroleja na razpolago, kakor ga zmorejo razpoložljivi prevozna sredstva. Nemčija je investirala velike kapitalne, da si je zagotovila kontrolo nad rumunsko petrolejsko industrijo. Zgradili so nova skladišča in podvzeli so posebne ukrepe za izboljšanje vrelcev. Tudi zato ima Nemčija ves interes na tem, da vlada mir na Balkanu.

Nizozemske vojne žrtve

Bliskovita vojna na Nizozemskem je trajala le nekaj dni, kljub temu je zapustila hude posledice, ki pa vendar niso tako težke, kakor se je to v začetku mislilo. Tako je nizozemska vlada po svoji preselitvi v Anglijo objavila, da je padlo nad 100.000 Nizozemcev in da je bilo pri strahovitem bombardiranju Rotterdamu tudi blizu 100.000 žrtev med civilnim prebivalstvom. Sedaj so nemške oblasti ob sodelovanju nizozemskih ugotovile pravo stanje stvari, ki je daleč pod prvimi vestmi. Iz službene vira v Haag se objavlja, da je padlo 2090 nizozemskih vojakov, ranjenih je pa bilo 6889; 29 je doslej še pogrešanih. Prav tako je ugotovil mestni magistrat v Rotterdamu, da je ob priliki bombardiranja mesta izgubilo življenje 619 oseb med civilnim prebivalstvom, dočim manjkojo podatki o ranjenih.

Kaj pomenijo Dardanele za Rusijo

Znani bolgarski politik in publicist prof. Genov razpravlja v uvodnem članku sofijske »Zore« o ruski življenjski potrebi po izhodih na prosta morja. Na koncu piše:

»Po nemški okupaciji Danske in Norveške je ruska pot napram zapadu zarota bolj kakor kdajkoli poprej. Na Daljnem vzhodu je Rusija zapahnjena po Japonski, ki hoče kontrolirati edino rusko luko Vladivostok. Murmanski na Severnem Lednem oceanu, čeprav je prost ledu, se le težko uporablja, a še to le v korist severozapadne Rusije.

Največji evropski del ogromne ruske zemlje je gospodarsko in geopolitično navezan na Črno morje. Toda to morje je zaprt z Bosporom in Dardanelami, ki ju drži Turčija. Gospodari Sovjetske zveze niso nikoli pozabili velikega pomena Črnega morja in Dardanel za Rusijo. Že na konferenci v Lozni je tedanji ljudski komisar za zunanje zadeve Čičerin poudarjal, da gre 70% ruske zunanje trgovine skozi morske ožine. Skoraj vse izvoz ruske nafte gre čez Črno morje. Prav tako gre izvoz kovin in rud z Urala skoraj izključno skozi Dardanele. Zato je tudi popolnoma jasno, da gospodari Kremlija, ki se nahajajo v zelo prijetnem mednarodnem položaju, načelno vprašanje revizije dolotit o morskih ožinah boli v prikladnem smislu za Rusijo. Vprašanje režima Dardanel je odprto...«

Ali sem prispeval za sokolski dom v Trnovem?

SPORT

Kolesarji pojdejo na 148 in 78 km

Pred nedeljsko dirko za banovinsko prvenstvo med seniorji in juniorji SKZ

V nedeljo 11. t. m. bo Slovenska kolesarska zveza prvič nastopila s svojo javno prireditvijo, in sicer organizira tekmovanje slovenskih kolesarjev za naslov banovinskega prvaka. Tekmovali bosta obe kategoriji — prvorazredna (A-kat.) in juniorjska (B-kat.) — tako da se bo prva borila na progi, dolgi 148 km, iz Ljubljane v Celje in nazaj v Ljubljano, druga pa iz Ljubljane do vrh Trojan in nazaj, kar znaša 78 km. Za nagrade dirkačem obeh kategorij, ki bodo prišli v klasifikacijo (okrog osem mest za vsako kategorijo), si posebno prizadeva neutrudni vodja zveze, g. podpolk. Jaklič, na čigar pobudo je več trdnj in drugih dobrotnikov prispevalo razne spominske in praktične predmete, ki bodo dirkačem za njihovo res pošteno in težavno borbo vsaj nekoliko v priznanje. Razen spominskega predmeta bosta prvaka tako glavne kakor juniorjske dirke deležna še častnega svitca z banovinskim grbom na prsih, kakršnen se bo prvakoma podeljeval ob vsakoletnem banovinskem prvenstvu.

Glede na pomembnost tega večjega prvenstva Slovenske kolesarske zveze so lahko z gotovostjo računa tudi na njemu ustrežajočo udeležbo dirkačev; število obeh kategorij bo približno enako, če ne morda pri juniorjih za nekaj mlajših moči večje; saj je pričakovati, da se bodo tega važnega tekmovanja udeležili dirkači raznih slovenskih kolesarskih klubov tako ljubljanske kolesarske podzveze kakor mariborske in slovenjegraške. Tudi je znano, da razpolaga naši klubi z bolj ali manj dobrimi dirkači, kakor n. pr. prvorazredni: Peterneš, Gartner, Podmiljšak, Rozman št., Sodce, Fabjan, Anžič, Gorenc, Štibernik, Golob, Šolc; dalje juniorji: Korenin, Berlič, Blatnik, Setnikar, Bizlj, Klemenčič,

Mrak, Mulej, Zupan J., Rozman ml. itd. Ta imena atletov cestnega prahu nam pričajo, da bo nedeljska borba zelo ostra in ogorčena posebno med rivaloma dolge proge Peternešem in Podmiljšakom ter med četvorico krajše proge Koreninom, Berličem, Mrakom in Biziljem. Začetek prvenstva za A-kategorijo bo ob 6. zjutraj izpred Kadičeve gostilne na Tyrševi cesti, na cilj pa bodo prihajali ob pol 11. dalje, medtem ko bo start juniorjev ob 7., na cilj pa okrog pol 10. Dirka bo ob vsakem vremenu. Nagrade dirkačem in objava rezultatov bo takoj po končanih dirkah v prostorih Kadičeve gostilne.

★

Dirkačem, ki se bodo udeležili nedeljske kolesarske dirke za banovinsko prvenstvo, se naroča, naj se točno ravna po razpisu. Vsi dirkači se morajo javiti komisiji na startu najmanj eno uro pred začetkom dirke, medtem ko morajo zunanji vozači biti v Ljubljani že v soboto zvečer. Ker je ta dirka prva prireditvev Slovenske kolesarske zveze in je razen tega za zmagovalce na razpolago dovolj lep nagrad, pričakujejo prireditelji, da se bodo dirkači dirke udeležili v čim večjem številu in tako potrdili, da se zavedajo dolžnosti do svoje matične organizacije.

★

Slovenska kolesarska zveza v Ljubljani poziva odbornike Vospornika, Otrina, Maverja, Schweitzerja, Pleška, Šlibarja, Gašperšiča, Plankarja, Sancina in Butinarja, da se zanesljivo in točno udeležijo današnje redne seje upravnega odbora SKZ, ki bo kakor običajno v »Evropi«. Zaradi nedeljskega banovinskega prvenstva in zaradi važnih ostalih sklepov je udeležba vseh obvezna! — Predsednik.

Dve atletski prireditvi v nedeljo

Concordia v Ljubljani — SK Celje ima goste iz Ljubljane.

Ljubljanska Ilirija si je za to nedeljo zagotovila gostovanje Concordije iz Zagreba. Miting bo v nedeljo ob 17. na telovadišču Ljubljanskega Sokola v Tivoliju. Mlada ilirijanska garda je na dosedanjih tekmovanjih pokazala, da spada med najmočnejše atletske klube v državi. Imena Račić, Oberšek, Glonar, Milanović in Kolenc so znana ne samo pri nas, temveč že po vsej državi. Ilirijani upajo, da bodo dosegli v seriji dvobojev še eno zmago. Borba bo huda, ker bo Concordia zastavila vse sile, da ohrani svoj prestiž v naši atletiki.

Slavija priredi juniorski turnir...

Na praznik 15. t. m. z udeležbo štirih dobrih enajstoric

SK Slavija, eden najmlajših ljubljanskih klubov, priredi na praznik dne 15. t. m. svoj I. juniorski pokalni nogometni turnir pod pokroviteljstvom častnega predsednika g. Aleksandra Friedricha na igrišču SK Mladike na Kodeljevem.

Turnir bo nudil lep sportni užitek, saj bodo nastopili sami dobri juniorji štirih najboljših klubov, in sicer ligaša Marsa, Jadrana, Mladike in prireditelja SK Slavije, ki so v prvenstvu juniorjev dosegli častno tretje mesto.

Turnir bo dopoldne in popoldne. Zmagovalec turnirja prejme lep pokal, darilo predsednika kluba g. Kojčiča, drugo darilo pa prejme zmagovalec premagancev. Sportniki, posetite ta turnir in podprite delo mladih in agilnih Slavijancev!

V nekaj vrstah O Kotnikovem novem rekordu

ki ga je dosegel preteklo nedeljo na mitingu Concordije v Zagrebu na 5000 m s časom 15:26.4, pišejo, da je Kotnik tekel ta dan zelo lahko in enolično, pri tem pa ni imel nobene prave konkurence, tako da se lahko računa, da to še ni zadnja znanika, ki jo je dosegel letos. Tudi ostali tekači so dali v splošnem dobre rezultate. Najslabši uspehi so bili doseženi v skokih. Posebno zanimanje je vladalo za nastop znanega metalca Vučevića, ki je kljub temu, da je brez treninga, tudi čisto zadovoljil. V kroglji je dosegel daljavo 13.55 m, kar pomeni, da je tudi brez priprave eden najmočnejših metalcev v državi.

Na tem mitingu so dosegli prva mesta z naslednjimi rezultati tile atleti: na 100 m Tauber (Marathon) 11.2, v kroglji: Kovačević (Concordia) 13.66, v skoku v višino: Rosenberg (M) s 170, v teku na 400 m: Kraus (M) 54.4, v teku na 5000 m: Kotnik (O) 15.26.4 (rekord), v skoku v daljino: Šimonović (Hašk) 5.97, v teku na 1500 m: Flass (H) 4:10.6, v metu diska: dr. Manojlović (C) 42.36, v skoku s palico: Dolenc (C) 3.40, v metu kopja: Markušić (C) 52.28.

★

To nedeljo bodo v Dubrovniku vsakoletne največje veslaške prireditve, in sicer

Atletski dvoboj tudi v Celju

Prihodno nedeljo bo na celjski Glaziji atletski juniorski dvoboj med najboljšimi atleti ljubljanske Planine in SK Celja. Oboji atleti so na zadnjih nastopih pokazali odlične rezultate in bodo v nedeljo odločali, kateri so boljši. Tekmovanje, ki se bo pričelo ob 9. bo obsegalo naslednje discipline: 100 m, 200 m, 1000 m, 4x100 m, skok v daljino in višino ter meti krogla, diska in kopja. Že danes opozarjamo na to zanimivo atletsko prireditve vse prijatelje atletskega sporta v Celju.

za prvenstvo države, kjer se bodo sestali najboljši veslači iz Hrvatske in Srbije. Konkurenca bo v vseh disciplinah zelo huda, največ zanimanja pa je že zdaj za tekmo osmercev, v kateri se bodo ponovno srečali čolni Krke in Šibenika ter HVK in Gusarja iz Splita kakor pred 14 dnevi na prvenstvu banovine Hrvatske.

V hrvatski nogometni ligi bodo pologoma začeli kar s pravim sporedom. Čeprav deveti udeleženec v tej konkurenci dozdaj še ni določen — igrati mora še enkrat Željeznikar iz Orižontom, potem pa bosta na sporedu še dve zadnji kvalifikacijski tekmi z varaždinsko Slavijo — bo že to nedeljo prva ligaška tekma za novo prvenstveno sezono, in sicer med Haškom in Bačko v Subotici.

Jugoslavija iz Jabuke, ki se je po dvojni zmagi nad Sportnim klubom iz Skoplja že dokončno kvalificirala kot deveti ligaški klub v srbski ligi, se baje bavi z načrtom, da bi vse svoje ligaške prireditve namesto v Pančevu odigrala v Petrogradu, kjer računa z večjim obiskom prireditvev kakor v Pančevu.

Velik nogometni dogodek bodo imeli to nedeljo in potem še prihodno sredo v Sofiji, kjer bo zdaj slednjič le nastopila nogometna reprezentanca Moskve. Ruska enajstorka bo v nedeljo igrala proti moštvu sofijske Slavije, tri dni pozneje pa še proti reprezentanci bolgarske prestolnice.

Kakor kažejo, so v zadnjem času priprave za kolesarsko dirko okoli Srbije tako napredovale, da se more z gotovostjo računati, da bo ta dirka kljub vsem težavam le izvedena v dnevih od 27. avgusta do 6. septembra. Delovni odbor za organizacijo te dirke je bil obveščen, da je pokroviteljstvo nad njo tudi letos prevzel NJ. Vel kralj Peter II. Proga za to dirko bo letos znatno podaljšana in bo merila približno 1500 km. Med drugimi mesti bodo dirkači letos obiskali tudi Sarajevo, vendar so prireditelji prepričani, da se bo dala trasa prihodnje leto še izpopolniti in vzbuditi zanjo še več zanimanja med našimi kolesarji.

SK Jadran. Prvič ob 20. pri Sokliču, Pred konjušnico, 4. sestanek prireditvene ograde seka ter vseh pomožnih moči pri izvedbi veselice. Po sestanku na istotam seja upr. odbora. Zaradi nujnosti nedeljske prireditve udeležba strogo obvezna. Predsedstvo.

SK Slavija. Opozorjam vse igralce, da bodo redni treningi, od 7. t. m. dalje vsako sredo in petek na igrišču za Kolinsko tovarno ob 18. dalje. Prosim vse igralce, da točno posejajo treninge. Načelnik.

F

Dotrpela je naša nadvse ljubljena žena, mati, sestra, babica in prababica, gospa

FANI DOLENC roj. NABERGOJ

dne 6. t. m., previdena s tolažili sv. vere. Našo drago pokojnico bomo spremlili danes na njeni zadnji poti na prosošče pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo brala v župni cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani dne 13. t. m. ob 7. uri zjutraj.

Prosek—Trst—Ljubljana—Mostar, dne 7. avgusta 1940.

Zaljuže rodbine:

Dolenc—Danev—Gorjup—Grom—Komac—Štrukelj.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 15.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglašje se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Obrotnika

s večletno prakso na veleposredstvih z dobrim znanjem in naprednim poljedelstvom, živinorej, travništvu in tozadnem knjigovodstvu sprejem na veleposredstvo na Gorenjskem 1. septembra. Samci imajo prednost. Ponudbe s priloženimi spričevali na ogledd. Jutra pod »Oskrbnik, ne šafare. 19262-1

Mizarji

za pohištvo se sprejmejo. »Vekna, Marjota, Cankarjeva 2. 19166-1

Več kvalificiranih

sobodniških in plekarskih pomočnikov ter vajencev sprejemamo. Marn Josip, Wolfova ul. 12. 21822-1

Vzgojiteljica

s perfektnim znanjem nemščine za 3 letnemu otroku se išče. Prednost imajo absolventke učiteljske ali univerze. Ponudbe s podatki poslati takoj na ogledd. Jutra pod »Beograd. 21809-1

Frizerko

dobro moč isčem za takoj ali 1. septembra. Ponudbe na ogledd. Jutra pod »Stalna. 21813-1

Služkinjo

sprejem. Ivan Dolničar, mesar, Janjeva 2. 21837-1

Čevljarskega

pomočnika za boljša šivanja in zbita dela sprejme takoj. Rodić, Novo mesto. 21832-1

Sluga

mlajša moč in vojašine prost, pošten in agilen, se takoj sprejme v industrijsko podjetje. Ponudbe pod znakom »Pošten 845« na ogledd. Jutra. 21845-1

Brivskega

pomočnika dobrega delavca, sprejem takoj. Bertil Koritnik, Škofja Loka. 21843-1

Šoferja

za takojšen nastop k tovornemu Dieslu za prevoz lesa sprejem. Biti mora popolnoma vešč, trezen in zanesljiv. Pismone posredbe s priloženimi spričevali in zahtevki je poslati na Miklavžina, Braslovce. 21855-1

Urarski pomočnik

dobi takoj službo. Ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod znakom »Urare. 21856-1

Brivskega

pomočnika mlajšega, sprejme takoj v stalno službo. Alojz Verbič, Zavržur 14, pri Ljubljani. 21839-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Pridno dekle

pošteno, vajeno meščanske kuhe in vsakega dela išče službo. Gre tudi k samostojnemu gospodstvu. Ponudbe pod znakom 300 din. na ogledd. Jutra. 21810-2

Izprašan strojnik

trezen, zanesljiv, išče službo v večjem podjetju ali lesni industriji. Vešč strugarstva in varenja, montaže jarmenikov, elektr. naprav itd. Ponudbe na ogledd. Jutra pod »Zanesljiv, delaven strojnik. 21846-2

Kuharica

zanesljiva, poštena z letnimi spričevali želi dobro mesto. Gre tudi k samostojnemu gospodstvu. Naslov v vseh posl. Jutra. 21857-2

Zasluzek

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Na Jaguarol

pletilni stroj iz 4/60 spremenljivo. Ponudbe pod »Moderni vzorci« na ogledd. Jutra. 21873-3

Prodaj

novi, močni, nemški fabrikat, gume 26x2.25 ter 1 MOTORNO TRIKOLICO se prodaja. Vprašati pri Ludviku Ileršiču, Ljubljana, Cesta 29. oktobra 13. 21836-6

Prstana

z enim in z dvema briljantoma prodam. Na ogledd pri Selan, Jegličeva c. 5. 21842-6

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dvosobno

stanovanje oddam 1. septembra. Sv. Jakoba okraj. Rožna ul. 27. 21838-7

Kartoteko

kompletno, malo rabljeno, prodaja ABC, Ljubljana, Medvedova c. 8 (poleg kolodvorca Šiška). 21827-7

Staro stoječo

turbino od 18 do 24 Ks kupim. Naslov v vseh posl. Jutra. 21799-7

Poljsko kovačnico

takoj kupim. Ponudbe na ogledd. Jutra pod »Kovačnica. 21838-7

Stanovanje

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trisobno

stanovanje komforno, v vili v bližini banke uprave, se odda 1. novembra. Naslov v vseh posl. Jutra. 21800-21

Enosobno

stanovanje se odda zakonskemu paru. Vidmar, Zalogarjeva ul. 8, Ljubljana. 21841-21

Enosobno

stanovanje s pritlikinami se odda s 1. septembrom. Tyrše va cesta 179. 21851-21

Stanovanja

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Tri- do štirisobno

stanovanje v strogem centru, primerljivo za zdravniško isčem za september ali oktober. Ponudbe pod »Zdravnik« na ogledd. Jutra. 19289-21a

Enosobno

stanovanje s kabineto in kopalnico isčem za 1. ali 15. septembra. Najraje v okraju sv. Jožefa. Ponudbe na ogledd. Jutra pod »Komfortno. 21820-21a

Dvosobno

stanovanje s vsemi pritlikinami išče mirna stranka za 1. september. Prednost na Mirju ali v Koleziji. Ponudbe na ogledd. Jutra pod »Točen plačnik 830«. 21830-21a

Automoto

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Priložnost nakup

Več tovarnih in osebnih avtomobilov, najboljših znamke, v prvovrstnem stanju, skoro za vsako ceno naprodaj. Strojna delavnica, Sv. Petra c. št. 85. 21849-10

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Lepo sobo

s posebnim vzhodom in sončarbo kopalnico oddam takoj. Polze se v ogledd. Jutra. 21821-23

Lepa soba

svetla, s posebnim vzhodom, prazna ali opremljena se takoj odda. Naslov v vseh posl. Jutra. 21829-23

Prazno sobico

s štedilnikom takoj oddam v podstrešju. Starova ul. 26, Trnovo. 21852-23

Opremljeno sobo

svetlo, mirno, s posebnim vzhodom, oddam takoj. Solidni osebni. Mestni trg 17-II, vrata 8. 21853-23

Opremljena soba

sončna, lepa, prostorna, se odda stalnemu solidnemu gospodu ali gosposodi blizu Zvezde. Naslov v vseh posl. Jutra. 21834-23

Sobe išče

Vsaka beseda 50 par, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Opremljeno sobo

z vzhodom s stopnic, v centru mesta, v pritličju, isčem. Ponudbe na ogledd. Jutra pod »Tako. 21818-23a

Dijastke sobe

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Za 14 letnega

srednješolca iščem oskrbno pri profesorih družini v Ljubljani, v bližini Vegove ulice, v pritličju ali 1. nadstropju. Ponudbe na ogledd. Jutra pod »Cena ne igra vloge. 21773-22a

Dva dijaka

srednješolca sprejem v dobro oskrbo in strogo nadzorstvo. Pomoč pri učenju. Klavir na razpolago. Naslov v vseh posl. Jutra. 19371-22

Lokali

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Lokal

manjši, event. na dvorišču, ali veliko sobo za pisarno isčem za 1. septembra t. l. Naslov v vseh posl. Jutra. 21815-19

Tovarna kisa

v Zagrebu, dobro uveljavljena, se z vsem priborom, kadmi, sodi, radi družinskih prilik pocieni prodaja. Ponudbe na Pucitu in najnižji cen! Gustav Erklavec, Ljubljana, Kodeljevo, Površetova 47, tel. 25-91. 186-33

Lokal

za skladišče ali obrt oddam na Tyrševi 14. Informacije samo pri lastniku Tyrševa cesta 14-1. 21840-19

INSERIRAJ

V »JUTRO«

Posest

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Večji kompleks

bukovega gozda za izdelavo drv in hlovdov prodam. Ponudbe na ogledd. Jutra pod »Izdelava. 21817-20

Hišo

kupim v Ljubljani ali okolici. Cena do 130.000 din. Plačam takoj. Ponudbe pod »Brez posej. dovalca 835« na ogledd. Jutra. 21833-20

Kolesa

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Damsko in moško

športno kolo najfinije italijanske znamke, popolnoma novo, za vsako ceno naprodaj. Strojna delavnica, Sv. Petra c. 85. 21850-11

Čeravno so se

kolesa podražila prodajamo še vedno po starih cenah. Oglejte si našo zalogo. Nova trgovina, Tyrševa 36. 21847-11

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne knjižice

rednostne napise kupujemo talno in po navadnih cenah in takojšnemu plačilu. RUDOLF ZORE, Ljubljana, Gledališka ulica št. 12. 21844-16

Glasbila

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Klavir

dobro ohranjen, prodaja ABC, Ljubljana, Medvedova c. 8 (poleg kolodvorca Šiška). 21826-26

Pridelki

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Koroške brusnice

dnevno sveže razpoložljive od 6 kg naprej Henrik Čehner, Libečice, žel. postaja Dravograd - Metla. 185-33

Kislo zelje

novi, prvovrstni v sodčkih, dobavljivi po naročilu in najnižji cen! Gustav Erklavec, Ljubljana, Kodeljevo, Površetova 47, tel. 25-91. 186-33

INSERIRAJ

V »JUTRO«

Les

Drva bukova, gabrova in drugih vrst zdrava, suha, samo v večjih partijah, postavljena na nakladalno postjo v vagon ali v kolodvorsko skladišče, kupujemo po solidnih cenah na licu mesta. Ponudbe na »Dubravka«, trgovino s gradbenim materialom in drvmi, Zagreb, Illica br. 11. 21834-15

Informacije

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Živali

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Lovska psica

ptičarka, irski seter, zelo lepa, ubogljiva, v prvem polju, naprodaj. Korbar, Domobranska 1. 19510-27

INSERIRAJTE V »JUTRO«

KRANJSKA GORA

VILA PLANIKA

13 popolnoma opremljenih sob, elektrika, vodovod, vse v dobrem stanju, se iz proste roke prodaja za Din 150.000.— z vsem inventarjem. Delno se lahko plača v knjižicah Kmetijske pos. ljublj. in Posojilnice Kranjske gora.

Sijajna prilika za ljubitelje veličastne gorske narave.

Vpraša se pri: RUDOLF ZORE — LJUBLJANA — Gledališka ulica 12, telefon 38-10.

Hranilni in posojilni konzorcij,

kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani javlja, da bo v ponedeljek 2. septembra 1940 ob 19.30 v belih dvorani hotela »Union« v Ljubljani

IZREDNI OBČNI ZBOR

s temle zborovalnim redom:

1. Konstituiranje občnega zbora;
2. Sprejem novih pravil po zakonu o gospodarskih združenjih z dne 11. 9. 1937.
3. Sprejem pravilnika o spremembah obstoječih združnih predpisov z ozirom na prilagoditve novim pravilom.
4. Rešenje pritožb in predlogov, ki se morajo pismeno sporočiti upravnemu odboru vsaj 8 dni pred občinim zborom.
5. Slučajnosti.

Če občni zbor ob 19.30 ne bo sklepčen, bo pol ure pozneje v istih prostorih za rešitev istega zborovalnega reda nov občni zbor, ki bo sklepal veljavno ne glede na število prisotnih združnikov.

Ivan Rižnik

posesnik na Janževem vrhu

Pogreb nepozabnega bo v sredo 7. t. m. popoldne, ob pol 16. uri (pol 4) iz hiše žalosti v rodbinsko grobnico v Breznu.

Maša zadušnica se bo brala v četrtek ob 8. uri v Breznu.

BREZNO, 5. avgusta 1940.

Žalujoče sorodstvo

BREZNO, 5. avgusta 1940.

INSERIRAJ

V »JUTRO«

INSERIRAJ

V »JUTRO«

INSERIRAJ

V »JUTRO«

INSERIRAJ

V »JUTRO«

INSERIRAJ

V »JUTRO«

INSERIRAJ

V »JUTRO«

INSERIRAJ

V »JUTRO«

INSERIRAJ

V »JUTRO«

INSERIRAJ

V »JUTRO«

INSERIRAJ

V »JUTRO«

INSERIRAJ

V »JUTRO«

INSERIRAJ

V »JUTRO«

INSERIRAJ

V »JUTRO«

INSERIRAJ

V »JUTRO«

INSERIRAJ

V »JUTRO«

INSERIRAJ

V »JUTRO«

INSERIRAJ

V »JUTRO«

INSERIRAJ

V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »